Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
PRIIT PIKAMÄE
15 päivänä huhtikuuta 2021 [1]

Asia C-564/19

Rikosoikeudenkäynti,
jossa vastaajana on
IS

(Ennakkoratkaisupyyntö – Pesti Központi Kerületi Bíróság (Pestin kaupunginosan alioikeus, Unkari))

Ennakkoratkaisupyyntö – Oikeudellinen yhteistyö rikosasioissa – Tiedonsaantioikeus rikosoikeudellisissa menettelyissä – Direktiivi 2012/13/EU – Oikeus tulkkaukseen ja käännöksiin – Direktiivi 2010/64/EU – Oikeus olla läsnä oikeudenkäynnissä rikosoikeudellisissa menettelyissä – Direktiivi 2016/343/EU – Oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin ja puolueettomaan tuomioistuimeen – Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artikla – SEUT 267 artikla – Tutkittavaksi ottaminen – Lain intressissä tehty valitus ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevasta päätöksestä – Ylemmän tuomioistuimen toimivalta julistaa tämä päätös lainvastaiseksi

1. Miten on ratkaistava kysymys siitä, onko pyydetty ennakkoratkaisu tarpeen, jotta ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin voi SEUT 267 artiklan toisen kohdan mukaisesti ”antaa päätöksen”? Miten tätä ennakkoratkaisupyynnön ytimen muodostavaa ilmausta ”antaa päätös” on tulkittava? Kysymys ei varmasti ole uusi, mutta se on hyvin tärkeä niiden hyvin monien – liiankin runsaslukuisten – unionin tuomioistuimen joko aiemmin tai parhaillaan käsittelemien oikeustapausten yhteydessä, joissa väitetään loukatun oikeusvaltiota ja tuomioistuimen riippumattomuutta. On todettava, että unionin tuomioistuimelle on säännöllisesti esitetty ennakkoratkaisukysymyksiä, jotka ovat samalla hätähuutoja kurinpitomenettelyjen käyttämisestä huolissaan olevilta kansallisilta tuomioistuimilta ja joihin on vastattava noudattamalla tämän erityisen oikeussuojakeinon, joka ennakkoratkaisupyyntö on, oikeaoppista käyttötapaa.

2. Unionin tuomioistuin pyrki 26.3.2020 antamassaan tuomiossa Miasto Łowicz ja Prokurator Generalny (C-558/18 ja C-563/18, jäljempänä tuomio Miasto Łowicz, EU:C:2020:234) vahvistamaan oikeuskäytäntöään siltä osin kuin on kyse ennakkoratkaisupyyntöjen tutkittavaksi ottamisesta tällä niin herkällä alalla, jolla oikeusvoiman käsitteen ulottuvuus ei ole välttämättä pelkästään oikeudellinen. Nyt käsiteltävä asia antaa unionin tuomioistuimelle tilaisuuden täsmentää kyseisen tuomion ulottuvuutta vastaamalla muun muassa uuteen kysymykseen, joka koskee asiaa viimeisenä oikeusasteena käsittelevän ylemmän tuomioistuimen antamaa – ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan välipäätöksen lainvastaiseksi toteamista koskevaa – ratkaisua, joka ei kuitenkaan vaikuta kyseisen välipäätöksen oikeusvaikutuksiin.

[1] Alkuperäinen kieli: ranska.

I Asiaa koskevat oikeussäännöt

A Unionin oikeus

3. Primaarioikeuden tiettyjen määräysten eli SEU 19, SEUT 267 ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 47 artiklan lisäksi nyt käsiteltävässä asiassa merkityksellisiä ovat myös direktiivin 2010/64/EU[2] 2 ja 5 artikla, direktiivin 2012/13/EU[3] 1, 6 ja 8 artikla sekä direktiivin (EU) 2016/343[4] 1 ja 8 artikla.

B Unkarin oikeus

1. Säännöt, jotka koskevat syytetyn henkilön oikeutta käyttää äidinkieltään

4. Rikosoikeudellisista menettelyistä vuonna 2017 annetun lain XC(büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. Törvény; Magyar Közlöny 2017/99., s. 9484; jäljempänä rikosprosessilaki) 78 §:n 1 momentissa säädetään lähinnä, että jos rikosoikeudellisen menettelyn asianosainen haluaa käyttää muuta äidinkieltä kuin unkaria, hänellä on oikeus käyttää tätä äidinkieltään ja oikeus saada tulkkausapua.

5. Rikosprosessilain 201 §:n 1 momentin mukaan rikosasiassa voidaan nimetä ainoastaan tulkki, jolla on virallinen pätevyys, mutta jos tämä ei ole mahdollista, myös tulkki, jolla on kyseisen kielen riittävä taito, voidaan nimetä.

6. Rikosprosessilain 755 §:n 1 momentin a ja aa kohdan mukaan silloin, kun ulkomailla asuva syytetty, jonka asuinpaikka on tiedossa, on kutsuttu istuntoon asianmukaisella tavalla eikä ole läsnä istunnossa, rikosoikeudellinen asia on käsiteltävä vastaajan poissa ollessa, jos eurooppalaista tai kansainvälistä pidätysmääräystä ei ole syytä antaa tai jos tällaista määräystä ei ole annettu, koska syyttäjä ei ehdota vankeusrangaistusta tai rangaistuksen kärsimistä valvotussa koulutuslaitoksessa.

7. Virallisesta kääntämisestä ja tulkkauksesta annetun ministerineuvoston asetuksen nro 24/1986 (szakfordításról és tolmácsolásról szóló 24/1986. (VI.26.) minisztertanácsi rendelet; Magyar Közlöny 1986/24) 2 §:n mukaan erikoisalan käännöksen voi toimittaa tai tulkkauksen tarjota korvausta vastaan työsopimuksen tai muun sellaisen suhteen nojalla, jonka tarkoituksena on jonkin työtehtävän tekeminen, ainoastaan kääntäjä tai tulkki, jolla on tarvittava pätevyys. Käännös- tai tulkkauspalvelujen keskushallinto ja hallinto kuuluvat oikeusministeriön toimivaltaan. Itsenäisinä ammatinharjoittajina toimivien tulkkien ammattipätevyyttä ei enää 1.10.2009 alkaen ole säännelty.

8. Kääntäjien ja tulkkien pätevyysvaatimuksista annetussa opetusministerin asetuksessa nro 7/1986 (szakfordító és tolmácsképesítés megszerzésének feltételeiről szóló 7/1986. (VI.26) MM rendelet; Magyar Közlöny 1986/24.) säädetään, että erikoisalojen kääntäjiksi ja tulkeiksi

[2] Oikeudesta tulkkaukseen ja käännöksiin rikosoikeudellisissa menettelyissä 20.10.2010 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EUVL 2010, L 280, s. 1).

[3] Tiedonsaantioikeudesta rikosoikeudellisissa menettelyissä 22.5.2012 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EUVL 2012, L 142, s. 1).

[4] Eräiden syyttömyysolettamaan liittyvien näkökohtien ja läsnäoloa oikeudenkäynnissä koskevan oikeuden lujittamisesta rikosoikeudellisissa menettelyissä 9.3.2016 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EUVL 2016, L 65, s. 1).

luokitellaan henkilöt, joilla on erikoistuneen kääntäjän, erikoistuneen kääntäjä-reviisorin, tulkin, erikoistuneen tulkin tai konferenssitulkin pätevyys. Nämä pätevyydet voidaan hankkia korkeakouluissa perus- tai jatkokoulutuksessa sekä kulttuuriministerin nimeämissä oppilaitoksissa. Asetuksessa määritellään myös edellytykset, joiden täyttyessä pätevyys voidaan saada, mutta siinä ei säädetä lainkaan näiden edellytysten täyttymisen todentamisesta.

2. Ennakkoratkaisumenettelyä ja ”lain intressissä” tehtyä valitusta koskevat säännöt

9. Rikosprosessilain 490 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään, että kansallinen tuomioistuin voi omasta aloitteestaan tai asianosaisten pyynnöstä lykätä asian käsittelyä ja ennakkoratkaisumenettelyssä esittää kysymyksiä Euroopan unionin tuomioistuimelle.

10. Rikosprosessilain 513 §:n 1 momentin a kohdassa säädetään, että ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevaan välipäätökseen ei voida hakea muutosta varsinaisin muutoksenhakukeinoin.

11. Rikosprosessilain 491 §:n 1 momentin a kohdassa säädetään lähinnä, että lykättyä rikosoikeudenkäyntiä on jatkettava, jos keskeyttämiseen johtaneet syyt ovat lakanneet olemasta.

12. Rikosprosessilain 667 §:n 1 momentissa säädetään, että yleinen syyttäjä voi panna vireille ylimääräisen muutoksenhakumenettelyn, josta käytetään nimitystä ”lain intressissä tehty valitus”, saadakseen Kúrian (ylin tuomioistuin, Unkari, jäljempänä Kúria) toteamaan, että alemmanasteisten tuomioistuinten antamat tuomiot ja määräykset ovat lainvastaisia.

13. Rikosprosessilain 669 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Jos Kúria toteaa lain intressissä tehdyn valituksen perustelluksi, se toteaa tuomiolla, että valituksenalainen ratkaisu on lainvastainen, tai päinvastaisessa tapauksessa hylkää valituksen määräyksellä.

2. Jos Kúria toteaa valituksenalaisen ratkaisun lainvastaiseksi, se vapauttaa syytetyn henkilön, hylkää lääketieteellisen pakkohoidon, lopettaa oikeudenkäynnin, määrää lievemmän seuraamuksen tai toteuttaa lievemmän toimenpiteen, kumoaa valituksenalaisen ratkaisun ja tarvittaessa palauttaa asian asiasta vastaavaan tuomioistuimeen uutta oikeudenkäyntiä varten.

3. Lukuun ottamatta 2 kohdassa tarkoitettuja tapauksia Kúrian päätös koskee ainoastaan lainvastaisuuden toteamista.

_ _”

II Pääasian oikeudenkäynti ja ennakkoratkaisukysymykset

14. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen Pesti Központi Kerületi Bíróságin (Pestin kaupunginosan alioikeus, Unkari, jäljempänä ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin), joka toimii yhden tuomarin kokoonpanossa, käsiteltävänä on syytteitä, joita on nostettu vastaajaa, IS:ää, vastaan Budapestin V ja XIII alueiden syyttäjän 26.2.2018 laatiman syytekirjelmän perusteella siitä, että hän on väitetysti rikkonut ampuma-aseita ja ampumatarvikkeita koskevia säännöksiä. Vastaaja, joka on turkkilaistaustainen Ruotsin kansalainen, pidätettiin Unkarissa 25.8.2015 ja häntä kuultiin samana päivänä epäiltynä. Ennen kuulemista hän pyysi avustajan ja

tulkin apua. Kuulemistilaisuudessa, johon avustaja ei voinut osallistua, vastaajalle ilmoitettiin tulkin välityksellä häntä koskevista epäilyistä, mutta hän kieltäytyi vastaamasta asiassa, koska hän ei voinut konsultoida avustajaansa. Vastaaja vapautettiin kuulemisen jälkeen.

15. Vastaaja oleskelee Unkarin ulkopuolella, ja kutsu tuomioistuimeen palautui maininnalla ”ei noudettu”. Kun syyttäjä on vaatinut pelkkää sakkorangaistusta, ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on kansallisen oikeuden mukaan käsiteltävä asia vastaajan poissa ollessa. Istunnossa vastaajan puolustusasianajaja esitti ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan pyynnön, joka hyväksyttiin.

16. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huomauttaa ennakkoratkaisupyynnössään, että direktiivin 2010/64 5 artiklan 1 kohdassa säädetään, että jäsenvaltioiden on toteutettava konkreettisia toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että tarjotun tulkkauksen ja toimitettujen käännösten laatu vastaa kyseisen direktiivin 2 artiklan 8 kohdassa ja 3 artiklan 9 kohdassa edellytettyä tasoa, mikä merkitsee sitä, että tarjottavan tulkkauksen on oltava riittävän laadukasta, jotta sen avulla voidaan turvata menettelyn oikeudenmukaisuus erityisesti varmistamalla, että epäillyt tai syytetyt henkilöt tuntevat heitä vastaan vireillä olevan asian ja kykenevät käyttämään oikeuttaan puolustukseen. Se toteaa myös, että saman direktiivin 5 artiklan 2 kohdassa säädetään, että tulkkauksen ja käännösten laadun ja tehokkaan saatavuuden edistämiseksi jäsenvaltioiden on pyrittävä perustamaan tarvittavan pätevyyden omaavien itsenäisten kääntäjien ja tulkkien rekisteri tai rekisterit. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan oikeudenkäynnin yhteydessä ei ole esitetty tietoa tulkin valintatavasta tai siitä, miten hänen ammattitaitonsa on selvitetty, eikä siitä, ymmärsivätkö tulkki ja vastaaja toisiaan.

17. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa lisäksi, että direktiivin 2012/13 4 artiklan 5 kohdassa ja 6 artiklan 1 kohdassa säädetään, että epäillylle tai syytetylle on viipymättä annettava kirjallisesti tieto hänen oikeuksistaan kielellä, jota hän ymmärtää, sekä tiedot rikoksesta, josta häntä epäillään tai syytetään. Se toteaa tässä yhteydessä, ettei Unkarissa ole minkäänlaista virallista tulkkien ja kääntäjien rekisteriä ja ettei Unkarin lainsäädännössä täsmennetä, kuka voidaan rikosprosessissa nimetä ad hoc -kääntäjäksi tai -tulkiksi, eikä myöskään sitä, millä perusteilla; siinä säädetään ainoastaan asiakirjojen käännösten oikeiksi todistamisesta. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan on siis kysyttävä, ovatko siinä käsiteltävinä olevat kansalliset säännökset ja käytännöt yhteensopivia unionissa syytettyjen henkilöiden oikeuksia koskevien direktiivien kanssa ja seuraako unionin lainsäädännöstä, että jos ne ovat ristiriidassa kyseisten direktiivien kanssa, kansallinen tuomioistuin ei voi käsitellä asiaa vastaajan poissa ollessa.

18. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huomauttaa lisäksi, että vuoden 2012 tuomioistuinuudistuksen voimaantulosta lähtien oikeuslaitoksen hallinto ja keskushallinto kuuluvat Országos bírósági Hivatalin (valtakunnallinen tuomioistuinvirasto, Unkari, jäljempänä OBH) puheenjohtajalle, jonka parlamentti on nimittänyt yhdeksäksi vuodeksi, ja että kyseisellä puheenjohtajalla on laaja toimivalta myös päättää tuomareiden nimittämisestä, nimittää tuomioistuinten johtajia ja panna vireille kurinpitomenettelyjä tuomareita vastaan. Se täsmentää vielä, että kansallisen tuomarineuvoston (jäljempänä OBT), jonka jäsenet tuomarit valitsevat, tehtävänä on valvoa OBH:n puheenjohtajan toimintaa ja hyväksyä tämän päätökset tietyissä tapauksissa. OBT julkaisi sen mukaan 2.5.2018 raportin, jossa se ilmoitti todenneensa OBH:n puheenjohtajan useissa tapauksissa ilman asianmukaisia perusteluja lainvastaisesti julistaneen tuomareiden ja tuomioistuimen johtajien valintamenettelyn tuloksettomaksi ja nimittäneen tuomioistuimiin itse valitsemansa väliaikaiset johtajat, muun muassa Fővárosi Törvényszékiin

(Budapestin alioikeus, Unkari), joka on ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen muutoksenhakutuomioistuin, puheenjohtajan. Nykyiselle tilanteelle on ominaista OBH:n puheenjohtajan ja OBT:n välinen kiista. Tässä yhteydessä ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii, onko tällainen OBH:n toiminta yhteensopiva SEU 19 artiklassa ja perusoikeuskirjan 47 artiklassa vahvistetun tuomioistuinten riippumattomuuden periaatteen kanssa. Se pohtii myös, voidaanko siinä käytävää menettelyä pitää oikeudenmukaisena tällaisessa asiayhteydessä.

19. Lisäksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huomauttaa, että kansalliseen palkkausjärjestelmään perustuen tuomarit saavat alhaisempaa palkkaa kuin syyttäjät ja että OBH:n puheenjohtaja ja tuomioistuinten johtajat myöntävät harkinnanvaraisesti erilaisia hyvin korkeita korvauksia verrattuna tuomareiden peruspalkkoihin, mikä mahdollisesti merkitsee sopimatonta vaikuttamista ja johtaa tuomioistuinten riippumattomuuden loukkaamiseen.

20. Tässä tilanteessa Pesti Központi Kerületi Bíróság on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle kolme ennakkoratkaisukysymysten ryhmää (1 a ja b, 2 a ja b sekä 3 a ja b).

21. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin päätti 18.11.2019 tekemällään ennakkoratkaisupyyntöpäätöksellä tehdä lisäyksen alkuperäiseen pyyntöönsä ja esittää täydentäviä ennakkoratkaisukysymyksiä.

22. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin selittää tältä osin, että sen jälkeen, kun ensimmäinen ennakkoratkaisupyyntö oli jätetty, yleinen syyttäjä teki käsiteltävässä asiassa 19.7.2019 rikosprosessilain 668 §:n nojalla Kúrialle ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevaa välipäätöstä koskevan ylimääräisen muutoksenhaun, josta käytetään nimitystä ”lain intressissä tehty valitus”, ja että Kúria totesi 10.9.2019 antamassaan lopullisessa ratkaisussa, että kyseinen välipäätös oli lainvastainen, ja katsoi lähinnä, ettei esitetyillä kysymyksillä ollut merkitystä pääasian ratkaisun kannalta ja ettei ensimmäinen kysymys tosiasiassa koskenut unionin oikeuden tulkintaa vaan siinä vaadittiin toteamaan, ettei sovellettava Unkarin oikeus ollut unionin oikeudessa suojattujen periaatteiden mukainen. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että vaikka Kúrian ratkaisulla on vain deklaratorinen vaikutus, se pohtii, miten pääasian käsittelyn jatkuessa on toimittava sen kysymyksen osalta, onko kyseinen ratkaisu mahdollisesti ristiriidassa unionin oikeuden kanssa.

23. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin lisää, että Fővárosi Törvényszékin (Budapestin alioikeus) puheenjohtaja on pannut vireille häntä koskevan kurinpitomenettelyn ja toistanut sanatarkasti 10.9.2019 annetun Kúrian ratkaisun perustelut. Sen jälkeen, kun Unkarin hallitus oli ilmoittanut, että kyseinen menettely oli päätetty, unionin tuomioistuin esitti ennakkoratkaisupyynnön esittäneelle tuomioistuimelle kysymyksiä. Viimeksi mainittu tuomioistuin vahvisti 10.12.2019 antamassaan vastauksessa, että kyseinen puheenjohtaja oli 22.11.2019 päivätyllä asiakirjalla peruuttanut kurinpitomenettelyn vireille panemiseksi tekemänsä aloitteen, ja ilmoitti, ettei se aio muuttaa täydentävää ennakkoratkaisupyyntöään.

24. Tässä tilanteessa Pesti Központi Kerületi Bíróság päätti esittää unionin tuomioistuimelle täydentäviä ennakkoratkaisukysymyksiä (kysymykset 4 a–c ja kysymyksen 5). Näin ollen kansallinen tuomioistuin on kahdella päätöksellään esittänyt unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) a) Onko SEU 6 artiklan 1 kohtaa ja direktiivin 2010/64 5 artiklan 2 kohtaa tulkittava siten, että jäsenvaltion on varmistettava oikeudenkäynnissä käytettävää kieltä osaamattoman vastaajan oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin perustamalla tarvittavan pätevyyden omaavien itsenäisten kääntäjien ja tulkkien rekisteri tai, ellei sellaista ole, varmistuttava muulla tavoin siitä, että tuomioistuinmenettelyssä käytettävän tulkkauksen laadun asianmukaisuutta voidaan valvoa?

b) Mikäli edelliseen kysymykseen vastataan myöntävästi ja käsiteltävässä asiassa tulkkauksen epäasianmukaisen laadun vuoksi ei voida määrittää, onko syytetty saanut tiedon rikoksesta, josta häntä epäillään ja johon häntä vastaan nostettu syyte perustuu, onko SEU 6 artiklan 1 kohtaa ja direktiivin 2012/13 4 artiklan 5 kohtaa sekä 6 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että menettelyä ei tässä tapauksessa voida jatkaa, ellei vastaaja ole paikalla?

2) a) Onko tuomioistuinten riippumattomuuden periaatetta, sellaisena kuin se ilmenee SEU 19 artiklan 1 kohdan toisesta alakohdasta ja [perusoikeuskirjan] 47 artiklasta sekä unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä, tulkittava siten, että kyseistä periaatetta loukataan, mikäli tuomioistuinten keskushallintotehtäviä hoitava OBH:n puheenjohtaja, joka on parlamentin valitsema, raportointivelvollinen ainoastaan parlamentille ja jonka ainoastaan parlamentti voi erottaa, täyttää tuomioistuimen johtajan viran – johon kuuluu muun muassa oikeus tuomareiden työtehtävien määräämiseen, tuomareita koskevien kurinpidollisten menettelyjen aloittamiseen sekä tuomarien arviointiin – määräaikaisena suorana nimityksenä viranhakumenettelyn ehtoja kiertäen sekä tuomareiden ammattikunnan toimivaltaisten hallintoelinten mielipiteet säännönmukaisesti huomiotta jättäen?

b) Mikäli kysymykseen 2 a vastataan myöntävästi ja nyt käsiteltävää asiaa käsittelevällä tuomarilla on perusteltu syy epäillä, että lainkäytöstä tai hallinnollisten tehtävien hoidosta aiheutuu hänelle aiheetonta haittaa, onko mainittua periaatetta tulkittava siten, että oikeudenmukaisesta oikeudenkäynnistä ei voida varmistua tässä asiassa?

3) a) Onko tuomioistuinten riippumattomuuden periaatetta, sellaisena kuin se ilmenee SEU 19 artiklan 1 kohdan toisesta alakohdasta ja [perusoikeuskirjan] 47 artiklasta sekä unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä, tulkittava siten, että mainittu periaate on esteenä sille, että 1.9.2018 lähtien, useita vuosikymmeniä kestäneestä aikaisemmasta käytännöstä poiketen, Unkarin tuomarikunta saa lakiin perustuen alhaisempaa palkkaa kuin vastaavaan ryhmään kuuluvat, vastaavalla virkatasolla työskentelevät ja virkaiältään yhtä vanhat syyttäjät, eikä tuomarikunnan palkka valtion taloudellinen tilanne huomioon ottaen myöskään ole suhteessa tuomarikunnalle kuuluvien tehtävien merkityksellisyyteen, erityisesti ottaen huomioon ylempien virkamiesten noudattama harkinnanvaraisuuteen perustuva palkitsemiskäytäntö?

b) Mikäli edelliseen kysymykseen vastataan myöntävästi, onko tuomioistuinten riippumattomuuden periaatetta tulkittava siten, ettei mainitussa tilanteessa voida taata oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin?

4) a) Onko [SEUT] 267 artiklaa tulkittava siten, että kansallisen tuomioistuimen antama ratkaisu on tämän määräyksen vastainen, jos sen nojalla ylin tuomioistuin pitää menettelyssä, jolla pyritään yhdenmukaistamaan jäsenvaltion oikeuskäytäntöä, lainvastaisena alemman tuomioistuimen välipäätöstä, jolla ennakkoratkaisumenettely on pantu vireille, tämän vaikuttamatta kyseisen välipäätöksen oikeusvaikutuksiin?

   b) Jos kysymykseen 4 a on vastattava myöntävästi, onko [SEUT] 267 artiklaa tulkittava siten, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on jätettävä soveltamatta ylimmän tuomioistuimen päinvastaisia päätöksiä ja lainsäädännön yhdenmukaisuuden nimissä esitettyjä periaatteellisia kannanottoja?

   c) Jos kysymykseen 4 a on vastattava kieltävästi, voidaanko lykättyä rikosoikeudenkäyntiä jatkaa tällaisessa tapauksessa, vaikka ennakkoratkaisumenettely on vireillä?

5) Onko SEU 19 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa ja [perusoikeuskirjan] 47 artiklassa sekä unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä vahvistettua tuomioistuinten riippumattomuuden periaatetta tulkittava siten, että tätä periaatetta loukataan SEUT 267 artiklan kannalta, jos kurinpitomenettely aloitetaan tuomaria vastaan sillä perusteella, että tämä on pannut vireille ennakkoratkaisumenettelyn?”

III Asian käsittely unionin tuomioistuimessa

25. Huomautuksia ovat esittäneet Unkarin, Ruotsin ja Alankomaiden hallitukset sekä Euroopan komissio.

IV Asian tarkastelu

26. Aluksi on todettava, että Unkarin hallitus väittää, että kaikki unionin tuomioistuimelle esitetyt ennakkoratkaisupyynnöt on jätettävä tutkimatta samasta syystä eli sen vuoksi, että niiden unionin oikeuden säännösten ja määräysten, joiden tulkintaa on pyydetty, ja pääasian välillä ei ole liittymää, ja esitetyt kysymykset on kuvattu merkityksettömiksi pääasian ratkaisun kannalta. Tähän yleiseen arvosteluun on syytä antaa eriytetty vastaus asiaa koskevan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön ja erityisesti tuomioon Miasto Łowicz perustuvan konsolidoidun oikeuskäytännön perusteella.

27. Unionin tuomioistuin muistutti kyseisessä tuomiossa, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan olettamana on, että kansallisen tuomioistuimen niiden oikeudellisten seikkojen ja tosiseikkojen perusteella, joiden määrittämisestä se vastaa ja joiden paikkansapitävyyden selvittäminen ei ole unionin tuomioistuimen tehtävä, esittämillä unionin oikeuden tulkintaan liittyvillä kysymyksillä on merkitystä asian ratkaisun kannalta. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on kuitenkin myös niin, että SEUT 267 artiklalla luotu menettely on unionin tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten välisen yhteistyön väline, jonka avulla unionin tuomioistuin esittää kansallisille tuomioistuimille ne unionin oikeuden tulkintaan liittyvät seikat, joita nämä tarvitsevat ratkaistakseen käsiteltävikseen saatetut asiat. Ennakkoratkaisupyynnön esittämisen perusteena ei ole neuvoa-antavien lausuntojen esittäminen yleisistä tai hypoteettisista kysymyksistä vaan oikeusriidan todelliseen ratkaisemiseen erottamattomasti liittyvä tarve.[5]

[5] Tuomio Miasto Łowicz (43 ja 44 kohta).

28. Kuten SEUT 267 artiklan sanamuodosta itsestään ilmenee, pyydetyn ennakkoratkaisun on oltava tarpeen, jotta ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin voi ”antaa päätöksen” käsiteltäväkseen saatetussa asiassa. Unionin tuomioistuin on siten toistuvasti muistuttanut, että sekä SEUT 267 artiklan sanamuodon että rakenteen perusteella ennakkoratkaisumenettely edellyttää muun muassa, että kansallisessa tuomioistuimessa todella on vireillä oikeusriita, jossa tämän on annettava ratkaisu, jossa otetaan huomioon ennakkoratkaisuasiassa annettu tuomio. Unionin tuomioistuimen tehtävänä ennakkoratkaisumenettelyssä on auttaa ennakkoratkaisua pyytänyttä tuomioistuinta ratkaisemaan siinä vireillä oleva konkreettinen oikeusriita. Tällaisessa menettelyssä mainitun oikeusriidan ja niiden unionin oikeuden säännösten ja määräysten, joiden tulkintaa pyydetään, välillä on siis oltava sellainen liittymä, että tämä tulkinta on objektiivisesti tarpeen ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa annettavaa ratkaisua varten.[6]

29. Tuomiosta Miasto Łowicz seuraa, että tämä liittymä voi olla suora tai välillinen. Se on suora silloin, kun kansallisen tuomioistuimen on sovellettava unionin oikeutta, jonka tulkintaa pyydetään pääasian asiakysymyksen ratkaisemiseksi. Se on välillinen silloin, kun ennakkoratkaisu on omiaan antamaan ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle sellaisen unionin oikeuden tulkinnan, jonka avulla se voi ratkaista joko unionin oikeuden tai kansallisen oikeuden tulkintaa koskevia menettelyllisiä kysymyksiä ennen kuin sen on mahdollista ratkaista käsiteltäväkseen saatetun oikeusriidan asiakysymys.[7]

30. Näiden täsmennysten perusteella katson, että vastaus Unkarin hallituksen esittämään tutkimatta jättämistä koskevaan väitteeseen on varmasti kieltävä ensimmäisen kysymyksen osalta ja myönteinen toisen ja kolmannen kysymyksen osalta, kun taas neljäs ja viides kysymys edellyttävät monitahoisempaa tarkastelua. Siltä osin kuin on kyse kysymysten tarkastelujärjestyksestä, on mielestäni tarpeen tutkia ensisijaisesti neljättä ennakkoratkaisukysymystä, joka esitettiin ensimmäisestä ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevasta päätöksestä seuranneen kansallisen menettelyllisen kehityksen eli tässä tapauksessa sen jälkeen, kun yleinen syyttäjä oli tehnyt valituksen lain intressissä, minkä jälkeen annettiin Kúrian tuomio, jolla kyseinen päätös todettiin lainvastaiseksi. Päättelyn logiikan vuoksi tämä kysymys on nimittäin mielestäni esitettävä ensin, koska se koskee alkuperäisen ennakkoratkaisupyynnön tutkittavaksi ottamista.

A Neljäs kysymys

31. Neljännellä kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko SEUT 267 artiklaa tulkittava siten, että se on esteenä sille, että ylin kansallinen tuomioistuin, jonka käsiteltäväksi on saatettu lain intressissä tehty valitus, antaa ratkaisun, jolla ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskeva välipäätös todetaan lainvastaiseksi mutta jolla ei kuitenkaan ole vaikutusta sen oikeusvaikutuksiin pääasian käsittelyn keskeyttämisen ja ennakkoratkaisumenettelyn jatkamisen osalta, koska ennakkoratkaisukysymykset eivät ole välttämättömiä asian ratkaisemiseksi ja koska niillä pyritään toteamaan kansallisen oikeuden yhteensoveltumattomuus unionin oikeuden kanssa. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee unionin tuomioistuimelta myös, mitä seurauksia tähän kysymykseen annettavalla

6 Tuomio Miasto Łowicz (45 ja 46 kohta).

7 Ks. tuomio Miasto Łowicz (49–51 kohta). Tuomiossa 25.6.2020, Ministerio Fiscal (kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen todennäköisesti vastaanottava viranomainen) (C-36/20 PPU, EU:C:2020:495, 49 kohta) täsmennetään, että kansallisen tuomioistuimen tekemä ennakkoratkaisupyyntö voidaan jättää tutkimatta ainoastaan silloin, kun on ilmeistä, että SEUT 267 artiklan mukaista menettelyä käytetään väärään tarkoitukseen ja että sillä itse asiassa pyritään saamaan unionin tuomioistuimen ratkaisu näennäisen oikeudenkäyntiasian avulla, tai kun on selvää, että unionin oikeutta ei voida suoraan eikä välillisesti soveltaa kyseisen asian olosuhteissa.

myöntävällä tai kieltävällä vastauksella on pääasian käsittelyn kulkuun ja ylemmän tuomioistuimen ratkaisun huomioon ottamiseen unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatteen kannalta.

1. Tutkittavaksi ottaminen

32. Unkarin hallitus korostaa tutkimatta jättämistä koskevien vaatimustensa tueksi, ettei tällä kysymyksellä ole merkitystä pääasian ratkaisun kannalta, koska Kúria ei kumonnut ennakkoratkaisupyynnön esittämistä ja rikosoikeudellisen menettelyn lykkäämistä koskevaa päätöstä eikä velvoittanut ennakkoratkaisua pyytänyttä tuomioistuinta peruuttamaan viimeksi mainittua päätöstä tai muuttamaan sitä. Tuomioistuinkäsittelyn kulkua ei siis missään tapauksessa ole keskeytetty, ja unionin tuomioistuin voi viime kädessä katsoa, että kyseessä oleva ennakkoratkaisupyyntö voidaan ottaa tutkittavaksi.

33. Tätä perustelua ei mielestäni voida hyväksyä, vaan on katsottava, että ennakkoratkaisukysymys on otettava tutkittavaksi, koska pääasian oikeusriidan ja SEUT 267 artiklan välillä on välillinen mutta tosiasiallinen yhteys. Neljännellä ennakkoratkaisukysymyksellään ja kyseisen määräyksen tulkinnalla, jota ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyytää nyt käsiteltävässä asiassa, se ei nimittäin pyri saamaan selvennystä sen käsiteltäväksi saatetun asian asiakysymykseen, joka puolestaan koskee muita unionin oikeuden alaan kuuluvia kysymyksiä, vaan se pyrkii saamaan selvennystä menettelylliseen ongelmaan, joka sen on ratkaistava heti menettelyn aluksi, koska kyseinen ongelma koskee edellytyksiä, joilla pääasian oikeudenkäyntiä jatketaan Kúrian sen tuomion jälkeen, jolla alkuperäinen ennakkoratkaisupyyntöpäätös todettiin lainvastaiseksi.[8]

34. Tässä yhteydessä on korostettava, että rikosprosessilain 490 §:n 1 momentin mukaan ”tuomioistuin voi omasta aloitteestaan tai asianosaisen pyynnöstä panna [unionin tuomioistuimessa] vireille ennakkoratkaisumenettelyn Euroopan unionin perussopimuksissa vahvistettujen sääntöjen mukaisesti”. Tämän pykälän 2 ja 3 momentin mukaan tuomioistuin päättää välipäätöksellä joko ennakkoratkaisumenettelyn aloittamisesta ja menettelyn keskeyttämisestä tai päättää ennakkoratkaisumenettelyn aloittamista koskevan pyynnön hylkäämisestä. Sen jälkeen, kun yleinen syyttäjä oli tehnyt rikosprosessilain 667 §:n 1 momentin nojalla valituksen lain intressissä, Kúria tutki alkuperäisen ennakkoratkaisupyyntöpäätöksen laillisuuden saman lain 490 §:n valossa.

35. Kúrian tuomiosta ilmenee, että Kúria on pyrkinyt selvittämään, oliko ennakkoratkaisua pyytäneellä tuomioistuimella syytä esittää ennakkoratkaisukysymyksiä, mikä oli ratkaisevaa myöhemmän rikosoikeudenkäynnin lykkäämisen laillisuuden kannalta. Se katsoi näin ollen, että mainitut kysymykset eivät olleet tarpeen asian ratkaisemiseksi, koska ne eivät todellisuudessa nousseet esiin tai niillä ei ollut mitään yhteyttä pääasian tosiseikkoihin;[9] ensimmäisillä kysymyksillä ei myöskään pyritä tulkitsemaan unionin oikeutta vaan osoittamaan, että sovellettava Unkarin lainsäädäntö ei ole unionin oikeuden mukainen.[10] Kúria päätteli tästä, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin oli ennakkoratkaisumenettelyn aloittamista ja rikosoikeudellisen menettelyn lykkäämistä koskevalla välipäätöksellään rikkonut rikosprosessilain

8 Ks. vastaavasti tuomio 19.11.2019, A. K. ym. ((limmän tuomioistuimen kurinpitojaoston riippumattomuus) (C-585/18, C-624/18 ja C-625/18, EU:C:2019:982, 99 kohta).

9 Ks. Kúrian tuomion 61 ja 70 kohta.

10 Ks. Kúrian tuomion 64 kohta.

490 §:n säännöksiä. Tässä tilanteessa on niin, että vaikka Kúria ei ole kumonnut alkuperäistä ennakkoratkaisupyyntöpäätöstä, se on kuitenkin todettu Unkarin oikeusjärjestyksen valossa lainvastaiseksi. [11]

36. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on Kúrian ratkaisun johdosta esittänyt useiden seikkojen osalta kysymyksiä asianmukaisesta toimintatavasta. Se viittasi ensinnäkin Unkarin rikosprosessilain 491 §:n 1 momentin a kohtaan, jossa säädetään, että jos perustetta, jonka vuoksi oikeudenkäyntiä on lykätty, ei enää ole, tuomioistuimen on jatkettava asian käsittelyä; näin voi olla siinä tapauksessa, että kyseinen peruste on katsottu lainvastaiseksi, kuten nyt käsiteltävässä asiassa. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin korosti tämän jälkeen, että kun otetaan huomioon sen asema ja muun muassa tuomareiden arviointia koskevat virkamiesoikeudelliset säännökset, sen on yleisesti kunnioitettava ylempien tuomioistuinten oikeuskäytännön lainmukaisuutta ja noudatettava sen suuntaviivoja ja näin ollen pidättäydyttävä antamasta lainvastaisia tuomioistuinratkaisuja. Vaikka Kúrian ratkaisulla ei olekaan sitovaa oikeusvaikutusta, se on kansallisen oikeuden yhtenäisyyden varmistamiseksi julkaistu periaateratkaisuille varatussa virallisessa kokoelmassa, ja ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin voi poiketa siitä vain perustelemalla kantansa nimenomaisesti.

37. On todettava, että Kúrian ratkaisun deklaratorinen vaikutus ja tilanteen muuttumattomuus inter partes koskevat vain sitä vaihetta, jossa ennakkoratkaisupyyntö esitetään ja pääasian käsittely keskeytetään unionin tuomioistuimen tuomioon saakka. Syytetyn rikosoikeudellista vastuuta koskeva myöhempi kysymys jää avoimeksi ja ratkaistaan ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen lopullisella ratkaisulla, joka perustuu ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevaan – Kúrian lopullisen tuomion mukaan Unkarin oikeusjärjestyksen valossa lainvastaiseen – välipäätökseen. On mielenkiintoista huomata, että Kúria toteaa perusteluissaan, [12] että alemmalla tuomioistuimella on ”lainmukaisen ja perustellun *asiaratkaisun* antamiseksi” – ja vain tällä perusteella – toimivalta keskeyttää rikosoikeudellinen menettely, jos laissa säädetyt edellytykset täyttyvät (kursivointi tässä). Näistä perusteluista voidaan päätellä, että lykkäämistä koskevan välipäätöksen lainvastaisuus on väistämättä asia, joka voi vaikuttaa lopullisen aineellisen ratkaisun sääntöjenmukaisuuteen. On kuitenkin selvää, että tätä vastuuta koskevaan asiaratkaisuun voidaan hakea muutosta kansallisessa oikeudessa tavanomaisella muutoksenhaulla ilman, että edes viitaan ”lain intressissä” tehdyn uuden valituksen eli yleisen syyttäjän vireille paneman muutoksenhaun mahdollisuuteen.

38. Täydentävästä ennakkoratkaisupyyntöä koskevasta päätöksestä ilmenee, että vaihtoehto, johon pyynnön esittäneen tuomioistuimen on otettava kantaa niiden mahdollisten vastausten pohjalta, joita unionin tuomioistuin saattaa antaa sen kysymykseen Kúrian ratkaisun yhteensopivuudesta SEUT 267 artiklan kanssa, on seuraava:

– Jos Kúria on voinut pätevästi todeta alkuperäisen ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen lainvastaiseksi, ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on jatkettava rikosoikeudenkäyntiä ja lausuttava syytetyn vastuusta ottamalla huomioon ainoastaan

[11] Kúrian tuomion 20 kohdassa täsmennetään, että ”lain intressissä” tehdyn valituksen avulla voidaan välttää se, että lähtökohtaisesti lainvastaista tuomioistuimen ratkaisua ei voitaisi hylätä.

[12] Ks. Kúrian tuomion 75 kohta.

kansallinen asiakirja-aineisto, ja ensimmäisen, toisen ja kolmannen ennakkoratkaisukysymyksen on katsottava olevan tältä osin täysin merkityksettömiä. [13]

– Jos Kúrian toteamus edellä mainitun ratkaisun lainvastaisuudesta ei ole perusteltu, ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on sovellettava unionin oikeutta, sellaisena kuin sitä on tulkittu unionin tuomioistuimen tuomiossa, jotta pääasiassa voidaan antaa aineellinen ratkaisu, ja jätettävä unionin oikeuden ensisijaisuuden nimissä Kúrian tuomio huomiotta.

39. Edellä esitetyn perusteella unionin tuomioistuimen vastaus neljänteen kysymykseen on mielestäni omiaan antamaan ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle unionin oikeuden, tässä tapauksessa SEUT 267 artiklan, tulkinnan, jonka avulla se voi ratkaista kansallisen oikeuden menettelyllisen kysymyksen ennen kuin sen on mahdollista ratkaista käsiteltäväkseen saatetun oikeusriidan asiakysymys. [14] Se on näin ollen otettava kokonaisuudessaan tutkittavaksi.

2. Asiakysymys

40. Unionin tuomioistuimelle toimitetusta asiakirja-aineistosta ilmenee, että Unkarin rikosprosessioikeuden mukaan on niin, että vaikka ennakkoratkaisupyynnön esittämistä ja pääasian käsittelyn lykkäämistä koskevan päätöksen osalta ei ole käytettävissä mitään tavanomaista muutoksenhakukeinoa, tähän toimeen voidaan hakea muutosta ylimääräisellä muutoksenhaulla, tässä tapauksessa yleisen syyttäjän Kúrialle ”lain intressissä” tekemällä valituksella, jolla pyritään varmistamaan kansallisen oikeuden yhtenäisyys. Ylemmällä tuomioistuimella, jonka käsiteltäväksi asia on näin saatettu, on toimivalta todeta edellä mainittu päätös lainvastaiseksi, mutta tällä toteamuksella on vaikutusta vain tulevaisuuden osalta.

41. Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä johtuu myös, että kun kyseessä on tuomioistuin, jonka päätöksiin saadaan kansallisen lainsäädännön mukaan hakea muutosta, SEUT 267 artikla ei estä sitä, että tällaisen, unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisukysymyksen esittäneen tuomioistuimen päätöksiin voidaan edelleen hakea muutosta kansallisessa lainsäädännössä säädettyjä tavanomaisia muutoksenhakukeinoja käyttäen. Tällainen muutoksenhaku ei kuitenkaan voi rajoittaa SEUT 267 artiklan mukaista kyseisen tuomioistuimen toimivaltaa saattaa asia unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi, jos se katsoo, että siinä vireillä oleva asia tuo esiin unionin oikeuden tulkintaan liittyviä kysymyksiä, jotka sen on ratkaistava. Unionin tuomioistuin on näin ollen katsonut, että tätä toimivaltaa ei voida kyseenalaistaa soveltamalla tällaisia kansallisen oikeuden sääntöjä, joilla sallittiin valitusta käsittelevän tuomioistuimen muotoilla uudelleen ennakkoratkaisupyynnön esittämistä unionin tuomioistuimelle koskeva päätös, sivuuttaa tämä päätös ja velvoittaa kyseisen päätöksen tehnyt tuomioistuin jatkamaan kansallisen lainsäädännön mukaista menettelyä, jota oli lykätty. [15] Tilanteessa, jossa asia oli toisen kerran vireillä alioikeudessa sen jälkeen kun ylin tuomioistuin oli kumonnut sen antaman tuomion, unionin tuomioistuin on myös katsonut, että mainitulla alioikeudella on vapaus saattaa asia

[13] Neljännen kysymyksen c kohta ei ole mielestäni tältä osin niin selvä, että unionin tuomioistuin voisi antaa hyödyllisen vastauksen ennakkoratkaisumenettelyssä, jonka kulkuun Kúrian ratkaisu ei vaikuta. Mainitun kysymyksen sanamuoto, jossa tuodaan esiin aikaan liittyvä ongelma, olisi järkevä vain, jos unionin tuomioistuin olisi käsitellyt täydentävää ennakkoratkaisupyyntöpäätöstä erikseen ja ensisijaisesti, mitä se ei ole tehnyt, koska kaikki kysymykset on esitetty yhdessä ainoassa ennakkoratkaisumenettelyssä, josta unionin tuomioistuin antaa yhden ainoan päätöksen. Toisin sanoen ja toisin kuin komissio ja Alankomaiden hallitus ovat väittäneet, kysymys ei ole siitä, onko ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen odotettava unionin tuomioistuimen vastausta ilman, että sen tarvitsee ”tällä välin” jatkaa lykättyä kansallista menettelyä.

[14] Tuomio Miasto Łowicz (51 kohta).

[15] Tuomio 16.12.2008, Cartesio (C-210/06, EU:C:2008:723, 89, 93, 95 ja 98 kohta) ja tuomio 16.1.1974, Rheinmühlen-Düsseldorf (166/73, EU:C:1974:3).

unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi SEUT 267 artiklan nojalla huolimatta siitä, että kansallisessa lainsäädännössä on sääntö, joka sitoo tuomioistuimet ylempien tuomioistuinten oikeudelliseen arviointiin.

42. On todettava, että näillä kahdella ratkaisulla ei ole merkitystä, koska Kúrian tuomiolla ei ole kumottu ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevaa välipäätöstä eikä sillä velvoiteta ennakkoratkaisua pyytänyttä tuomioistuinta peruuttamaan tai muuttamaan sitä eikä edes jatkamaan alun perin lykättyä rikosoikeudenkäyntiä. Ylempi tuomioistuin totesi lainvastaisuuden korjaamatta sitä. Tämän ratkaisun tarkastelu ei kuitenkaan voi rajoittua tähän toteamukseen ja pelkästään sen tuomiolauselmaan tai määräysosaan, jota on välttämättä luettava niiden perustelujen valossa, joista sitä ei voida erottaa.

43. Kúria tutki kyseisessä tuomiossa alkuperäisen ennakkoratkaisupyyntöpäätöksen laillisuuden ottamalla huomioon rikosprosessilain 490 §:n, jonka katsottiin ennakkoratkaisupyyntöjen osalta heijastavan unionin oikeuden vaatimuksia kansallisessa lainsäädännössä.[16] Tämän erityisen olettaman, jonka osalta unionin tuomioistuimen toimivallan kunnioittaminen varmistetaan muodollisilla varotoimenpiteillä, mukaisesti Kúria tutki alkuperäisen ennakkoratkaisupyyntöpäätöksen tutkittavaksi ottamisen edellytysten täyttymisen tavalla, jonka tarkoituksena oli selvittää, oliko tuomioistuimen kyseisessä asiassa esittämiin kysymyksiin annettava vastaus tarpeen asian asiasisällön ratkaisemiseksi. Kúria katsoi analyysinsä perusteella, että ensimmäinen kysymys ei ollut todellisuudessa noussut esiin ja että toisella ja kolmannella kysymyksellä ei ollut mitään yhteyttä asiaan. Vielä hämmästyttävämpi on yleisen syyttäjän ensimmäisen kysymyksen osalta esittämien vaatimusten mukaisesti hyväksymä toinen laillisuusperuste eli se, ettei ensimmäinen kysymys tosiasiassa koskenut unionin oikeuden tulkintaa vaan siinä vaadittiin toteamaan, ettei sovellettava Unkarin lainsäädäntö ollut unionin oikeudessa suojattujen periaatteiden mukainen. Tämä peruste, joka liittyy ennakkoratkaisukysymysten tarkoituksen arviointiin, pohjautuu Unkarin ylimmän kansallisen tuomioistuimen vakiintuneeseen oikeuskäytäntöön; asiaa pahentaa se, että omaksuttu ratkaisu koskee itse ennakkoratkaisupyyntöpäätöstä eikä päätöstä, jolla pääasiaa käsittelevä tuomioistuin on kieltäytynyt hyväksymästä asianosaisen pyyntöä osaa ennakkoratkaisupyynnön esittämisestä.

44. Tällä tavoin perustellulla tuomiolla loukataan mielestäni ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mahdollisuutta esittää unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyyntö ja rikotaan näin ollen SEUT 267 artiklaa, sellaisena kuin unionin tuomioistuin on sitä tulkinnut.

45. Tässä yhteydessä on ensinnäkin muistutettava, että SEU 19 artiklan mukaan kansallisten tuomioistuinten ja unionin tuomioistuimen tehtävänä on taata unionin oikeuden täysi soveltaminen kaikissa jäsenvaltioissa ja yksityisillä unionin oikeuden nojalla oleva oikeussuoja. Erityisesti on todettava, että näin suunnitellun tuomioistuinjärjestelmän kantavana voimana on SEUT 267 artiklassa määrätty ennakkoratkaisumenettely, jolla – ottamalla käyttöön tuomioistuinten välinen vuoropuhelu nimenomaan unionin tuomioistuimen ja jäsenvaltioiden tuomioistuimien välillä – on tavoitteena varmistaa, että unionin oikeutta tulkitaan yhtenäisesti, jolloin voidaan siis varmistaa sen johdonmukaisuus, täysi vaikutus ja itsenäisyys sekä viime kädessä perussopimuksilla luodun oikeuden ominaisluonne.[17]

46. SEUT 267 artiklassa annetaan kansallisille tuomioistuimille mitä laajimmat mahdollisuudet saattaa asia unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi, jos ne katsovat, että niiden käsiteltävänä olevassa asiassa tulee esiin kysymyksiä unionin oikeuden säännösten tai määräysten tulkinnasta

[16] Ks. Kúrian tuomion 47 ja 66 kohta.

[17] Tuomio 6.3.2018, Achmea (C-284/16, EU:C:2018:158, 36 ja 37 kohta).

tai pätevyyden arvioinnista, kun niitä tarvitaan niiden käsiteltäväksi saatetun oikeusriidan ratkaisemisessa. Kansalliset tuomioistuimet voivat lisäksi vapaasti käyttää tätä mahdollisuutta missä tahansa asianmukaiseksi katsomassaan menettelyn vaiheessa. Lainsäädännöllisellä tai oikeuskäytäntöön perustuvalla kansallisella oikeussäännöllä ei siis voida estää kansallista tuomioistuinta käyttämästä tätä mahdollisuutta, joka on näet erottamaton osa SEUT 267 artiklalla käyttöön otettua, kansallisten tuomioistuinten ja unionin tuomioistuimen välistä yhteistyöjärjestelmää ja niitä unionin oikeutta soveltavalle tuomarille kuuluvia tehtäviä, jotka tällä määräyksellä on osoitettu kansallisille tuomioistuimille. [18]

47. Näin määritelty ennakkoratkaisumenettelyn vuoropuhelu ei liity kolmikantasuhteeseen, johon kuuluisi sellainen tuomioistuin – muu kuin unionin tuomioistuin ja ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin – joka voisi itsenäisesti arvioida ennakkoratkaisupyynnön merkityksellisyyttä ja tarpeellisuutta todetakseen sen tämän jälkeen lainvastaiseksi näiden ominaisuuksien puuttumisen vuoksi. [19] Tämä tilanne on vastakkainen sille seikalle, että ennakkoratkaisupyyntö perustuu tuomioistuinten väliseen vuoropuheluun, ja sen käynnistyminen riippuu kokonaisuudessaan siitä arvioinnista, jonka kansallinen tuomioistuin tekee mainitun ennakkoratkaisupyynnön merkityksellisyydestä ja tarpeellisuudesta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta unionin tuomioistuimen suorittamaa rajoitettua tarkistusta. [20] Ennakkoratkaisukysymysten tutkittavaksi ottamisen edellytysten tutkiminen kuuluu toisin sanoen unionin tuomioistuimen yksinomaiseen toimivaltaan.

48. Toiseksi unionin oikeuden tehokkuus olisi uhattuna, jos ylimmän kansallisen tuomioistuimen muutoksenhakumenettelyssä antama tuomio voisi estää kansallista tuomioistuinta, jonka käsiteltävänä on unionin oikeutta koskeva oikeusriita, käyttämästä sille SEUT 267 artiklassa annettua mahdollisuutta esittää unionin tuomioistuimelle unionin oikeuden tulkintaa tai pätevyyttä koskevia kysymyksiä, jotta se voi ratkaista, sopiiko kansallinen sääntö yhteen unionin oikeuden kanssa. [21] Tämä pätee mielestäni Kúrian tuomioon, jossa unionin tuomioistuimelle esitettyjen ennakkoratkaisukysymysten tarkoitusta on arvioitu tällaisen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti, jotta voidaan välttyä sen tarkistamiselta, ovatko kansalliset oikeussäännöt unionin oikeuden mukaisia. On vaarana, että tällaisesta lainkäytöstä seuraa se, että kansallinen tuomioistuin, joka on epävarma kansallisen oikeuden yhteensoveltuvuudesta unionin oikeuden kanssa, pidättäytyy esittämästä ennakkoratkaisukysymyksiä unionin tuomioistuimelle välttääkseen sen, että ennakkoratkaisupyynnön esittämistä ja pääasian käsittelyn lykkäämistä koskeva päätös todetaan lainvastaiseksi, mikä voi vaarantaa tulevan asiaratkaisun pätevyyden. [22]

49. Kolmanneksi vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin tuomioistuimen ennakkoratkaisumenettelyssä antama tuomio sitoo kansallista tuomioistuinta kyseessä olevien unionin toimielinten toimien tulkinnan tai pätevyyden osalta sen ratkaistessa käsiteltävänään olevaa asiaa. [23] Saatuaan unionin tuomioistuimen vastauksen sille esittämäänsä kysymykseen, joka

[18] Tuomio Miasto Łowicz, 56 ja 57 kohta ja tuomio 5.4.2016, PFE (C-689/13, EU:C:2016:199, 34 kohta).

[19] Ensimmäistä ennakkoratkaisupyyntöä koskevien huomautustensa 26 kohdassa Unkarin hallitus ei epäröi todeta, että on perusteltua, että unionin tuomioistuin ottaa esitettyjen ennakkoratkaisukysymysten tutkittavaksi ottamista arvioidessaan ”huomioon Kúrian ilmaiseman mielipiteen”, koska Kúria on nimenomaisesti ilmaissut kantansa kyseisten kysymysten merkityksellisyydestä.

[20] Ks. vastaavasti tuomio 16.12.2008, Cartesio (C-210/06, EU:C:2008:723, 91 ja 96 kohta) ja tuomio 27.2.2014, Pohotovosť (C-470/12, EU:C:2014:101, 31 kohta). Kuten julkisasiamies Poiares Maduro totesi ratkaisuehdotuksessaan Cartesio (C-210/06, EU:C:2008:294), ”ennakkoratkaisupyynnön välityksellä kansallisesta tuomioistuimesta tulee osa [unionin] oikeudesta käytävää keskustelua, ilman että se olisi riippuvainen muista kansallisista vallankäyttäjistä tai oikeusasteista. – – Perustamissopimuksen tarkoituksena ei ollut se, että tällaista vuoropuhelua suodattaisivat mitkään muut kansalliset tuomioistuimet, riippumatta siitä, millainen valtion lainkäytön hierarkia saattaa olla.”

[21] Ks. tuomio 22.6.2010, Melki ja Abdeli (C-188/10 et C-189/10, EU:C:2010:363, 45 kohta).

[22] Ks. vastaavasti tuomio 5.7.2016, Ognyanov (C-614/14, EU:C:2016:514, 25 kohta).

[23] Ks. vastaavasti tuomio 5.4.2016, PFE (C-689/13, EU:C:2016:199, 42 kohta).

liittyy unionin oikeuden tulkintaan, asian ensimmäisenä tai viimeisenä oikeusasteena ratkaisevan tuomioistuimen on itse huolehdittava kaikin tarvittavin tavoin siitä, että tätä unionin oikeuden tulkintaa sovelletaan. SEUT 267 artiklassa velvoitetaan ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin antamaan täysi vaikutus unionin tuomioistuimen antamalle tulkinnalle unionin oikeudesta. [24] Minusta vaikuttaa nyt käsiteltävässä asiassa siltä, että periaatepäätöksille tarkoitetussa kokoelmassa julkaistu ylimmän kansallisen tuomioistuimen tuomio, jolla kansallisessa oikeusjärjestyksessä lopullisesti todetaan lainvastaiseksi pääasiassa annettavaa ratkaisua, johon on sisällytettävä unionin tuomioistuimen vastaus pyydettyyn unionin oikeuden tulkintaan, edeltävä ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskeva välipäätös, on omiaan estämään ennakkoratkaisua pyytänyttä tuomioistuinta täyttämästä tätä velvollisuutta täyden vaikutuksen antamiseen.

50. On siis ilmeistä, että Kúrian tuomio on omiaan kyseenalaistamaan SEUT 267 artiklalla käyttöön otetun unionin tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten välisen yhteistyöjärjestelmän olennaiset piirteet ja unionin oikeuden ensisijaisuuden kansallisessa oikeusjärjestyksessä.

51. On vielä lisättävä, että unionin tuomioistuin on katsonut, että kansallinen tuomioistuin, jonka tehtävänä on toimivaltansa rajoissa soveltaa unionin oikeussääntöjä, on velvollinen varmistamaan näiden oikeussääntöjen täyden vaikutuksen niin, että se tarvittaessa jättää omasta aloitteestaan soveltamatta kaikkia unionin oikeuden kanssa ristiriidassa olevia kansallisia säännöksiä – myös myöhemmin annettuja. SEUT 267 artiklassa määrätyn menettelyn soveltamisen estävää kansallisen oikeuden säännöstä on jätettävä soveltamatta ilman, että asianomaisen tuomioistuimen olisi pyydettävä tai odotettava, että kyseinen kansallinen säännös ensin poistetaan lainsäädäntöteitse tai jossain muussa perustuslaillisessa menettelyssä. [25] Unionin oikeuden luonteeseen perustuvien vaatimusten kanssa olisivat nimittäin yhteensopimattomia kaikki sellaiset kansallisen oikeusjärjestyksen säännökset tai lainsäädännölliset, hallinnolliset taikka tuomioistuinten käytännöt, jotka heikentäisivät unionin oikeuden tehokkuutta estämällä sen, että unionin oikeuden soveltamiseen toimivaltainen tuomioistuin voi jo unionin oikeuden soveltamisajankohtana tehdä kaiken tarpeellisen sellaisten kansallisten säännösten sivuuttamiseksi, jotka mahdollisesti estävät unionin normien täyden tehokkuuden. [26]

52. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että neljänteen kysymykseen vastataan siten, että kun on kyse kansallisen oikeuden säännöksistä, jotka koskevat sellaisen ylimääräisen muutoksenhaun käyttämistä, jolla pyritään yhdenmukaistamaan kansallista oikeutta ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan välipäätöksen vastaisesti, SEUT 267 artiklaa on tulkittava siten, että se on esteenä sellaisten kansallisten sääntöjen soveltamiselle, joiden nojalla ylempi tuomioistuin, jonka käsiteltäväksi asia on saatettu, voi todeta kyseisen päätöksen lainvastaiseksi tämän vaikuttamatta kyseisen päätöksen oikeusvaikutuksiin pääasian käsittelyn keskeyttämisen ja ennakkoratkaisumenettelyn jatkamisen osalta sillä perusteella, että ennakkoratkaisukysymykset eivät ole välttämättömiä asian ratkaisemiseksi ja niillä vaaditaan toteamaan, ettei kansallinen oikeus ole yhteensoveltuva unionin oikeuden kanssa. Unionin oikeuden ensisijaisuus edellyttää, että kansallinen tuomioistuin jättää soveltamatta näitä sääntöjä ja tuomioistuinratkaisuja, joilla kyseiset säännöt pannaan täytäntöön.

[24] Ks. tuomio 5.7.2016, Ognyanov (C-614/14, EU:C:2016:514, 28 kohta).

[25] Tuomio 2.3.2021, A.B. ym. (Tuomareiden nimittäminen ylimpään tuomioistuimeen – Muutoksenhaku) (C-824/18, EU:C:2021:153, 141 kohta).

[26] Ks. tuomio 22.6.2010, Melki ja Abdeli (C-188/10 ja C-189/10, EU:C:2010:363, 43 ja 44 kohta) ja tuomio 5.4.2016, PFE (C-689/13, EU:C:2016:199, 40 ja 41 kohta).

B Ensimmäinen kysymys

1. Tutkittavaksi ottaminen

53. Unionin tuomioistuin voi kieltäytyä ratkaisemasta kansallisen tuomioistuimen esittämän ennakkoratkaisukysymyksen ainoastaan silloin, kun on ilmeistä, että pyydetyllä unionin oikeuden säännösten ja määräysten tulkitsemisella ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen, jos ongelma on luonteeltaan hypoteettinen taikka jos unionin tuomioistuimella ei ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin. [27]

54. Nyt käsiteltävässä tapauksessa unionin tuomioistuimelle esitetyn asiakirja-aineiston perusteella ei ole ilmeistä, että kyseessä olisi jokin näistä tilanteista. Ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa on sitä vastoin parhaillaan vireillä vastaajan poissa ollessa käytävä rikosoikeudenkäynti, joka koskee Turkista kotoisin olevaa Ruotsin kansalaista IS:ää, jota syytetään ampuma-aseita ja ampumatarvikkeita koskevan lainsäädännön rikkomisesta sellaisen tutkinnan jälkeen, jonka aikana poliisi kuuli asianomaista hänen oikeuksiaan ja häntä koskevia epäilyjä koskevan tiedoksiannon kääntäneen tulkin läsnä ollessa. On todettava ensinnäkin, että pääasialla on selvästikin asiakysymyksen osalta liittymäkohta unionin oikeuteen ja etenkin direktiivien 2010/64 ja 2012/13 säännöksiin, joita ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys koskee, ja että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on näin ollen sovellettava unionin oikeutta ratkaistakseen pääasian asiakysymyksen osalta.

55. Unkarin hallituksen väitteet eivät ole omiaan horjuttamaan tätä toteamusta ja siitä johtuvan ennakkoratkaisukysymyksen tutkittavaksi ottamista. Näin ollen merkitystä ei ole sillä, että pääasian tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja koskevan arvioinnin väitetään olevan yksinkertainen ja unionin oikeuden tulkintaa pidetään tarpeettomana siksi, että IS:ää vastaan käydyn menettelyn asiakirja-aineistossa ei ole mitään sellaista seikkaa, jonka perusteella olisi syytä epäillä tulkkauksen riittävää laatua. Tältä osin on riittävää muistuttaa, että kansallisilla tuomioistuimilla on rajoittamaton oikeus saattaa asia unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi, jos ne katsovat, että niiden käsiteltävänä olevassa asiassa on kysymys unionin oikeuden säännösten tai määräysten tulkinnasta tai pätevyyden arvioinnista, mistä niiden on annettava ratkaisu. [28] Vaikka oletettaisiin, että ensimmäiseen kysymykseen annettava vastaus ei jätä sijaa epäilyksille, tällainen seikka ei toisin sanoen voi estää kansallista tuomioistuinta esittämästä unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisukysymystä eikä johda esitetyn kysymyksen tutkimatta jättämiseen.

2. Ennakkoratkaisukysymyksen ulottuvuus ja uudelleenmuotoilu

56. On muistutettava, että kansallisten tuomioistuinten ja unionin tuomioistuimen välille SEUT 267 artiklalla luodussa yhteistyössä unionin tuomioistuimen tehtävänä on antaa kansalliselle tuomioistuimelle hyödyllinen vastaus, jonka perusteella kansallinen tuomioistuin voi ratkaista siinä vireillä olevan asian. Unionin tuomioistuimen on tämän vuoksi tarvittaessa muotoiltava sille esitetyt kysymykset uudelleen. Unionin tuomioistuimen tehtävänä on nimittäin tulkita kaikkia unionin oikeuden säännöksiä, joita kansalliset tuomioistuimet tarvitsevat ratkaistessaan niiden käsiteltäväksi saatettuja asioita, vaikka näitä säännöksiä ei olisi nimenomaisesti mainittu

[27] Ks. tuomio 19.11.2019, A. K. ym. (Ylimmän tuomioistuimen kurinpitojaoston riippumattomuus) (C-585/18, C-624/18 ja C-625/18, EU:C:2019:982, 97 ja 98 kohta).

[28] Tuomio 11.9.2014, A (C-112/13, EU:C:2014:2195, 35 kohta).

kansallisten tuomioistuinten unionin tuomioistuimelle esittämissä kysymyksissä. Vaikka ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on muodollisesti rajoittanut kysymyksensä koskemaan vain tiettyjen unionin oikeuden säännösten tulkintaa, tämä seikka ei estä unionin tuomioistuinta esittämästä sille kaikkia unionin oikeuden tulkintaan liittyviä seikkoja, jotka saattavat olla hyödyllisiä kansallisen tuomioistuimen arvioidessa käsiteltävänään olevaa asiaa, riippumatta siitä, onko kansallinen tuomioistuin viitannut niihin kysymyksissään. Unionin tuomioistuimen on poimittava kaikista kansallisen tuomioistuimen esittämistä seikoista ja erityisesti ennakkoratkaisupyynnön perusteluista ne unionin oikeutta koskevat seikat, joita on syytä tulkita, kun otetaan huomioon pääasian riidan kohde. [29]

57. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee unionin tuomioistuimelta, miten – kun otetaan huomioon kysymyksen kahden osan sanamuoto – direktiivin 2010/64 5 artiklan 2 kohtaa (ensimmäinen osa) ja direktiivin 2012/13 4 artiklan 5 kohtaa ja 6 artiklan 1 kohtaa on tulkittava, viitaten myös SEU 6 artiklan 1 kohtaan (toinen osa).

58. Kun otetaan huomioon pääasian taustalla olevat tosiseikat ja jotta ennakkoratkaisukysymykseen voitaisiin antaa hyödyllinen ja mahdollisimman täydellinen vastaus, esitetyn kysymyksen tutkiminen ei voi rajoittua ainoastaan ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen nimenomaisesti mainitsemiin seikkoihin. Niiden ulottuvuutta on laajennettava ottamalla huomioon useita muita direktiivien 2010/64 ja 2012/13 säännöksiä sekä direktiivi 2016/343 ja perusoikeuskirjan 47 artikla. Näin ollen ehdotan, että kysymyksen molemmat osat muotoillaan uudelleen seuraavasti:

– Onko direktiivin 2010/64 2, 3 ja 5 artiklaa tulkittava siten, että niissä velvoitetaan jäsenvaltiot varmistamaan, että epäillyille tai syytetyille, jotka eivät puhu tai ymmärrä rikosoikeudellisen menettelyn kieltä, tarjotaan riittävän laadukas tulkkaus, johon heillä on oikeus, jotta menettelyn oikeudenmukaisuus voidaan taata, laatimalla tarvittavan pätevyyden omaavien itsenäisten kääntäjien ja tulkkien rekisteri ja/tai ottamalla käyttöön kyseisen laadun valvonta tuomioistuimessa?

– Onko direktiivien 2010/64, 2012/13 ja 2016/343 säännöksiä yhdessä perusoikeuskirjan 47 artiklan kanssa tulkittava siten, että ne ovat esteenä sille, että menettelyä jatketaan vastaajan poissa ollessa, jos tämä ei puhu tai ymmärrä rikosoikeudellisen menettelyn kieltä ja jos tulkkauksen epäasianmukaisen laadun vuoksi ei voida määrittää, onko hän tutkinnan aikana saanut tiedon rikoksesta, josta häntä epäillään ja johon häntä vastaan nostettu syyte perustuu?

3. Asiakysymys

59. Eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä 13.6.2002 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2002/584/YOS (EYVL 2002, L 190, s. 1) antamisesta lähtien oikeudellista yhteistyötä rikosoikeuden alalla on edistetty asteittain oikeudellisilla instrumenteilla, joiden yhteensovitetulla soveltamisella vahvistetaan jäsenvaltioiden luottamusta toistensa kansallisiin oikeusjärjestyksiin, jotta rikosasioissa annettujen tuomioiden tunnustaminen ja täytäntöönpano unionissa voidaan varmistaa sen välttämiseksi, että rikoksentekijät jäisivät rangaistuksetta. [30]

[29] Tuomio 13.6.2019, Moro (C-646/17, EU:C:2019:489, 39 ja 40 kohta).

[30] Ks. tuomio 12.12.2019, Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg ja Openbaar Ministerie (Lyonin ja Tours'n syyttäjäviranomaiset) (C-566/19 PPU ja C-626/19 PPU, EU:C:2019:1077, 43 kohta).

60. Direktiivit 2010/64, 2012/13 ja 2016/343 ovat osa niiden oikeudellisten välineiden kokonaisuutta, joilla on pantu täytäntöön neuvoston vuonna 2009 hyväksymä etenemissuunnitelma, jonka tarkoituksena on vahvistaa yksilöiden oikeuksia rikosoikeudenkäynnissä; Eurooppa-neuvosto pani etenemissuunnitelman tyytyväisenä merkille ja katsoi, että se oli Tukholman ohjelman erottamaton osa.[31] Kaikilla näillä johdetun oikeuden säännöksillä pyritään vahvistamaan epäiltyjen tai syytettyjen menettelyllisiä oikeuksia rikosoikeudenkäynnissä, jotta varmistetaan heidän oikeutensa oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin, ja direktiivien perustelukappaleiden mukaisesti niissä tukeudutaan erityisesti perusoikeuskirjan 6, 47 ja 48 artiklassa vahvistettuihin oikeuksiin. Mainittujen direktiivien soveltamisalat on lisäksi määritelty lähes samoin sanamuodoin niin, että ne koskevat rikosoikeudellista menettelyä koko laajuudessaan alkaen siitä, kun jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ovat ilmoittaneet henkilölle, että häntä epäillään tai syytetään rikoksesta, siihen saakka, kun menettelyn päätteeksi annetaan lopullinen päätös siitä, onko henkilö syyllistynyt mainittuun rikokseen.[32] Direktiivejä 2010/64, 2012/13 ja 2016/343 on mielestäni tarkasteltava yhdessä ja kokonaisuutena, jotta esitettyyn kysymykseen voidaan vastata.

a) Ennakkoratkaisukysymyksen ensimmäinen osa

61. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii direktiivissä 2010/64 säädettyä oikeutta riittävän laadukkaaseen tulkkaukseen tulkkauksen toteutuksen ja valvonnan kannalta.

62. Direktiivin 2010/64 johdanto-osan 17 perustelukappaleen mukaan siihen sisältyvillä yhteisillä vähimmäissäännöillä on varmistettava oikeus maksuttomaan ja ”asianmukaiseen” kielelliseen apuun, jonka ansiosta sellaiset epäillyt tai syytetyt henkilöt, jotka eivät puhu tai ymmärrä rikosoikeudellisessa menettelyssä käytettävää kieltä, voisivat käyttää täysimääräisesti oikeuttaan puolustukseen ja jonka avulla turvataan menettelyn oikeudenmukaisuus. Direktiivin 2010/64 1 artiklan 1 kohdassa säädetään oikeudesta tulkkaukseen ja käännöksiin muun muassa rikosoikeudellisissa menettelyissä. Direktiivin 2010/64 2 artiklassa vahvistetun tulkkausta koskevan oikeuden tarkoitus on, että epäillyn tai syytetyn henkilön ja tutkinta- ja oikeusviranomaisten tai tarvittaessa oikeusavustajan välinen suullinen viestintä tulkataan tulkin avulla. Toisin sanoen on niin, että menettelyn oikeudenmukaisuuden ja sen takaamiseksi, että asianomainen henkilö kykenee käyttämään puolustautumisoikeuksiaan, tällä säännöksellä varmistetaan, että kun tämän henkilön odotetaan itse esittävän suullisia lausumia esimerkiksi rikosoikeudenkäynnissä joko suoraan toimivaltaisten oikeusviranomaisten edessä tai oikeusavustajalleen, hän saa tehdä näin omalla kielellään. Direktiivin 2010/64 3 artiklassa säädetään oikeudesta saada tietyt toimivaltaisten viranomaisten menettelyn kielellä laatimat keskeiset asiakirjat eli esimerkiksi vapaudenmenetystä koskevat päätökset, syytteet ja tuomiot käännetyiksi.[33]

63. Lisäksi direktiivin 2010/64 5 artiklan 1 kohdassa, luettuna yhdessä tämän direktiivin 2 artiklan 8 kohdan ja 3 artiklan 9 kohdan kanssa, säädetään jäsenvaltioiden velvollisuudesta ryhtyä toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että tulkkaus ja käännös ovat riittävän laadukkaita,

[31] Etenemissuunnitelmasta epäiltyjen tai syytettyjen henkilöiden prosessuaalisten oikeuksien vahvistamiseksi rikosoikeudellisissa menettelyissä 30.11.2009 annettu neuvoston päätöslauselma (EUVL 2009, C 295, s. 1) ja Tukholman ohjelma – Avoin ja turvallinen Eurooppa kansalaisia ja heidän suojeluaan varten, 2.4 kohta (EUVL 2010, C 115, s. 1).

[32] Ennakkoratkaisupyyntöpäätöksestä ilmenee, että IS:ää syytetään pääasiassa rikosoikeudenkäynnissä, jonka alkututkinnan vaiheessa poliisi kuuli häntä tulkin avustuksella hänen ollessaan pidätettynä, koska hän ei hallitse kyseisen oikeudenkäynnin kieltä, ja että lopullista päätöstä hänen syyllisyydestään kyseessä olevaan rikokseen ei ole vielä tehty. Näin ollen on katsottava, että direktiivejä 2010/64, 2012/13 ja 2016/343 sovelletaan asianomaiseen ja kansalliseen menettelyyn.

[33] Ks. vastaavasti tuomio 15.10.2015, Covaci (C-216/14, EU:C:2015:686, 33, 40, 44 ja 45 kohta).

jotta niiden avulla voidaan turvata menettelyn oikeudenmukaisuus, mikä merkitsee sitä, että tulkkauksen tai käännöksen avulla on ainakin varmistettava se, että epäillyt tai syytetyt henkilöt tuntevat heitä vastaan vireillä olevan asian ja kykenevät käyttämään oikeuttaan puolustukseen.

64. Vaikka direktiivissä 2010/64 yksiselitteisesti asetetaan jäsenvaltioille velvollisuus saavuttaa tietty tulos tulkkauksen ja käännöksen laadun osalta, siinä selvästi jätetään harkintavaltaa jäsenvaltioille sen täytäntöönpanon yksityiskohtien osalta. Ennakkoratkaisupyyntöpäätökseen sisältyvästä arvioinnista poiketen pelkkä direktiivin 2010/64 5 artiklan 2 kohdan sanamuodon mukainen tulkinta, jossa käytetään verbiä ”pyritään”, osoittaa, että tarvittavan pätevyyden omaavien itsenäisten kääntäjien ja tulkkien rekisterin luominen ei ole pakollista. Tällaisen rekisterin olemassaolo tai – kuten Unkarissa Unkarin hallituksen ilmoitusten mukaan – sen puuttuminen ei siis ole sellaisenaan ratkaisevaa sen kannalta, onko tämän ratkaisuehdotuksen edellisessä kohdassa mainittua jäsenvaltioiden velvollisuutta noudatettu.

65. Sen varmistamiseksi, että oikeus asianmukaiseen kielelliseen apuun taataan tehokkaasti, direktiivissä 2010/64 velvoitetaan jäsenvaltiot säätämään kansallisen lainsäädännön menettelyjen yhteydessä tulkkauksen ja käännösten laadun valvonnasta. Sen lisäksi, että direktiivin 2 artiklan 5 kohdassa ja 3 artiklan 5 kohdassa säädetään oikeudesta riitauttaa päätös, jonka mukaan asiakirjojen tulkkausta tai käännöksiä ei tarvita, siinä säädetään, että epäillyillä tai syytetyillä henkilöillä on oltava mahdollisuus valittaa siitä, että mahdollisesti tarjotun tulkkauksen tai toimitettujen käännösten laatu ei ole riittävä menettelyn oikeudenmukaisuuden turvaamiseksi. Tässä yhteydessä on vielä todettava, että valvontaa koskevan aloitteen lisäksi direktiivissä 2010/64 ei säädetä muista menettelytavoista riitauttamisen tekemiseksi. Edellä mainituista artikloista, luettuina yhdessä direktiivin 2010/64 johdanto-osan 24 ja 25 perustelukappaleen kanssa, seuraa, että kyseiseen riitauttamisoikeuteen ei sisälly jäsenvaltioiden velvollisuutta tarjota erillinen mekanismi tai valitusmenettely.

66. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että ensimmäisen kysymyksen ensimmäiseen osaan vastataan, että direktiivin 2010/64 2, 3 ja 5 artiklaa on tulkittava siten, että niissä velvoitetaan jäsenvaltiot varmistamaan epäiltyjen tai syytettyjen, jotka eivät puhu tai ymmärrä rikosoikeudellisen menettelyn kieltä, mahdollisuus valittaa tulkkauksesta, joka ei ole ollut riittävän laadukasta, jotta he voisivat tuntea heitä vastaan vireillä olevan asian ja kykenisivät käyttämään oikeuttaan puolustukseen. Direktiivin 2010/64 5 artiklan 2 kohdassa ei edellytetä, että jäsenvaltiot perustavat tarvittavan pätevyyden omaavien itsenäisten kääntäjien ja tulkkien rekisterin.

b) Ennakkoratkaisukysymyksen toinen osa

67. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii, mitä seurauksia vastaajan poissa ollessa käytävän rikosoikeudenkäynnin kulun kannalta voi olla sillä, että syytetyn tiedonsaantioikeutta on loukattu, jos tulkkauksen epäasianmukaisen laadun vuoksi ei voida määrittää, onko hän saanut tiedon rikoksesta, josta häntä epäillään ja johon häntä vastaan nostettu syyte perustuu. Tämä kysymys liittyy mielestäni puolustautumisoikeuksien ja menettelyn oikeudenmukaisuuden kunnioittamisen arviointiin, joka liittyy väistämättä oikeuksiin, joista on säädetty nimenomaisesti ennakkoratkaisukysymyksessä tarkoitetussa direktiivissä 2012/13, ja se koskee myös direktiiviä 2016/343.

68. Vaikka ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on ratkaistava, onko direktiivin 2012/13 säännöksiä noudatettu pääasiassa ja mitä erityisiä toimenpiteitä on tarvittaessa toteutettava tätä varten, unionin tuomioistuimen on kuitenkin esitettävä sille objektiiviset seikat, joiden on

ohjattava tällaista arviointia.[34]

69. Direktiivin 2012/13 johdanto-osan 10 ja 14 perustelukappaleesta käy ilmi, että sillä pyritään tiedonsaantia rikosoikeudellisissa menettelyissä koskevia yhteisiä vähimmäissääntöjä antamalla lisäämään jäsenvaltioiden keskinäistä luottamusta toistensa rikosoikeusjärjestelmiin. Direktiivin 2012/13 1 artiklassa säädetään epäiltyjen ja syytettyjen oikeudesta saada tietoja heidän oikeuksistaan rikosoikeudellisissa menettelyissä ja heitä koskevasta syytteestä.[35] Kuten direktiivin 2012/13 3 ja 6 artiklasta yhdessä seuraa, direktiivin 1 artiklassa mainittu oikeus kattaa ainakin kaksi erillistä oikeutta.[36]

70. Yhtäältä epäillyille ja syytetyille henkilöille on tämän direktiivin 3 artiklan mukaan ilmoitettava vähintään heidän tietyistä prosessuaalisista oikeuksistaan, joista tässä säännöksessä esitettyyn luetteloon sisältyvät oikeus avustajaan, oikeus maksuttomaan oikeudelliseen neuvontaan ja edellytykset neuvonnan saamiseksi, oikeus saada syytettä koskevat tiedot, oikeus tulkkaukseen ja käännöksiin sekä oikeus vaieta.[37] Kun epäilty tai syytetty on pidätetty tai menettänyt vapautensa, direktiivin 2012/13 4 artiklassa asetetaan jäsenvaltioille velvollisuus antaa kirjallinen ilmoitus, jossa mainitaan muun muassa edellä mainitut menettelylliset oikeudet. Kyseisen direktiivin 4 artiklan 5 kohdassa säädetään, että tämä ilmoitus on annettava asianomaisille kielellä, jota he ymmärtävät, ja jos se ei ole mahdollista, heille on ilmoitettava suullisesti heidän oikeuksistaan kielellä, jota he ymmärtävät.

71. Toisaalta kyseisen direktiivin 6 artiklassa vahvistetaan säännöt, jotka koskevat oikeutta saada tietoja syytteestä. Direktiivin 2012/13 6 artiklan 1 kohta koskee sääntöä, jonka mukaan epäillylle tai syytetylle annetaan tiedot rikoksesta, josta häntä epäillään tai syytetään, viipymättä ja niin yksityiskohtaisina kuin on tarpeen menettelyn oikeudenmukaisuuden ja henkilön puolustautumisoikeuksien tehokkaan käytön takaamiseksi. Kyseisen artiklan 2 kohdan mukaan epäillylle tai syytetylle, joka on pidätetty tai menettänyt vapautensa, ilmoitetaan pidätyksen tai vapaudenmenetyksen syyt, mukaan luettuna rikos, josta häntä epäillään tai syytetään. Lisäksi ja ennen kaikkea kyseisen artiklan 3 kohdan mukaan syytettä koskevat yksityiskohtaiset tiedot, mukaan luettuna rikoksen luonne ja oikeudellinen luokittelu sekä syytetyn osallisuuden luonne, on annettava viimeistään sen jälkeen, kun syytteen tosiseikat on saatettu tuomioistuimen arvioitaviksi.

72. Näin säädetyn tiedonsaantioikeuden tehokkuuden varmistamiseksi direktiivin 2012/13 8 artiklan 2 kohdassa säädetään, että epäillyllä tai syytetyllä tai hänen avustajallaan on oltava oikeus riitauttaa kansallisen oikeuden mukaisia menettelyjä noudattaen toimivaltaisten viranomaisten mahdollinen laiminlyönti tai kieltäytyminen, joka koskee tämän direktiivin mukaisten tietojen antamista.

[34] Tuomio 5.6.2018, Kolev ym. (C-612/15, EU:C:2018:392, 81 kohta).

[35] Direktiivi 2012/13, jolla pyritään määrittämään rikosoikeudellisissa menettelyissä epäiltyjen ja syytettyjen tiedonsaantioikeus, liittyy läheisesti direktiiviin 2010/64, jossa näille samoille henkilöille, jotka eivät puhu tai ymmärrä kyseessä olevan rikosoikeudellisen menettelyn kieltä, annetaan oikeus näin tiedoksi annettujen tietojen tulkkaukseen ja käännöksiin. Kun epäillylle tai syytetylle annetaan tietoja tämän direktiivin nojalla, asianomaiselle henkilölle olisi tarvittaessa tarjottava käännöksiä ja tulkkausta direktiivissä 2010/64/EU vahvistettujen vaatimusten mukaisesti kielellä, jota hän ymmärtää, kuten direktiivin 2012/13 johdanto-osan 25 perustelukappaleessa nimenomaisesti mainitaan.

[36] Ks. vastaavasti tuomio 13.6.2019, Moro (C-646/17, EU:C:2019:489, 34, 42 ja 43 kohta).

[37] Unionin tuomioistuin on täsmentänyt 19.9.2019 annetun tuomion Rayonna prokuratura Lom (C-467/18, EU:C:2019:765) 53 kohdassa, että henkilöille, joiden epäillään syyllistyneen rikokseen, on ilmoitettava heidän oikeuksistaan mahdollisimman pian siitä hetkestä lähtien, jolloin heihin kohdistuvat epäilyt oikeuttavat muussa kuin kiireellisessä tilanteessa, että toimivaltaiset viranomaiset rajoittavat heidän vapauttaan pakkotoimenpitein, ja viimeistään ennen kuin poliisi ensimmäistä kertaa virallisesti kuulustelee heitä.

73. Huomautan tässä vaiheessa, että vaikka ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin viittaa kysymyksen toisen osan sanamuodossa direktiivin 2012/13 4 artiklan 5 kohtaan ja 6 artiklan 1 kohtaan, se tuo esiin tilanteen, jossa tulkkauksen epäasianmukaisen laadun vuoksi ei voida määrittää, onko syytetty, jota haastateltiin tutkintavaiheen aikana ruotsin kielen tulkin avustuksella, saanut suullisesti tiedon rikoksesta, josta häntä epäillään tai johon häntä vastaan nostettu syyte perustuu. Näiden pääasialle ominaisten olosuhteiden perusteella minusta vaikuttaa siltä, että direktiivin 2012/13 6 artikla on ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle annettavan vastauksen kannalta merkityksellinen säännös.

74. Mikä on tilanne sellaisen syytetyn osalta, jolle on tutkintavaiheen aikana ilmoitettu tulkin avustuksella teot, joista häntä syytetään, tavalla, jota ei voida pitää asianmukaisena, ja jota vastaan on vireillä rikosoikeudenkäynti ilman hänen läsnäoloaan?

75. Kuten direktiivin 2016/343 1 artiklasta ja yhdeksännestä perustelukappaleesta ilmenee, direktiivin tavoitteena on vahvistaa rikosoikeudellisissa menettelyissä sovellettavat yhteiset vähimmäissäännöt, jotka koskevat tiettyjä syyttömyysolettamaan liittyviä näkökohtia ja oikeutta olla läsnä omassa oikeudenkäynnissä. Mainitun direktiivin 8 artiklan 1 kohdassa säädetään, että jäsenvaltioiden on varmistettava, että epäillyllä tai syytetyllä on oikeus olla läsnä omassa oikeudenkäynnissään. Saman direktiivin johdanto-osan 35 perustelukappaleessa täsmennetään, että epäillyn tai syytetyn oikeus olla läsnä omassa oikeudenkäynnissään ei ole ehdoton oikeus ja että epäillyn tai syytetyn olisi voitava tietyin edellytyksin joko nimenomaisesti tai hiljaisella suostumuksella, mutta yksiselitteisesti, luopua tästä oikeudesta. Direktiivin 2016/343 8 artiklan 2 kohdassa säädetään näin ollen, että jäsenvaltiot voivat säätää, että oikeudenkäynti, joka voi johtaa epäillyn tai syytetyn syyllisyyttä tai syyttömyyttä koskevan päätöksen tekemiseen, voidaan järjestää tämän poissa ollessa edellyttäen, että epäillylle tai syytetylle on ilmoitettu hyvissä ajoin oikeudenkäynnistä ja poissaolon seuraamuksista (kyseisen säännöksen a alakohta) tai epäiltyä tai syytettyä, jolle on ilmoitettu oikeudenkäynnistä, edustaa joko hänen itsensä tai valtion nimeämä valtuutettu edustaja (kyseisen säännöksen b alakohta). [38]

76. Direktiivin 2016/343 8 artiklan 2 kohdan b alakohdasta seuraa, että asia voidaan siis käsitellä syytetyn osalta hänen poissa ollessaan, jos hänelle on etukäteen ilmoitettu hänen oikeudenkäynnistään ja jos häntä edustaa hänen valitsemansa tai valtion nimeämä avustaja. Tässä yhteydessä on todettava, että unionin tuomioistuimelle toimitetun asiakirja-aineiston mukaan IS, jonka kutsu tuomioistuimeen palautui maininnalla ”ei noudettu”, ei saapunut 27.11.2018 pidettyyn valmistelevaan istuntoon, ja kun syyttäjä on vaatinut pelkkää sakkorangaistusta, ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on kansallisen oikeuden mukaan käsiteltävä asia vastaajan poissa ollessa ja siten lausuttava vastaajan syyllisyydestä tämän poissa ollessa valtion nimeämän avustajan edustaessa häntä.

77. Kun yksipuolisen tuomion edellytykset täyttyvät – mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tarkistettava –, [39] mikään direktiivin 2016/343 säännös ei estä edellä mainitun direktiivin 2012/13 8 artiklan 2 kohdassa nimenomaisesti tarkoitettua avustajaa riitauttamasta toimivaltaisessa tuomioistuimessa tapaa, jolla tiedonsaantioikeutta ja erityisesti viimeksi

[38] Ks. vastaavasti tuomio 13.2.2020, Spetsializirana prokuratura (Istunto syytetyn poissa ollessa) (C-688/18, EU:C:2020:94, 29, 32 ja 33 kohta).

[39] Muistutan tässä yhteydessä, että oikeus olla läsnä oikeudenkäynnissä ei ole ehdoton oikeus ja että direktiivin 2016/343 johdanto-osan 35 perustelukappaleessa täsmennetään, että syytetyn olisi voitava tietyin edellytyksin joko nimenomaisesti tai hiljaisella suostumuksella, mutta yksiselitteisesti, luopua tästä oikeudesta. Kyseisen direktiivin johdanto-osan 38 perustelukappaleessa todetaan lisäksi, että harkittaessa, onko tapa, jolla tieto annetaan, riittävä varmistamaan sen, että henkilö on tietoinen oikeudenkäynnistä, olisi kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, millaista huolellisuutta noudattaen asianomainen henkilö on pyrkinyt saamaan hänelle osoitettua tietoa.

mainitun direktiivin 6 artiklaa on menettelyn aikana sovellettu.[40] Syytetyn avustaja voi siis riitauttaa toimen ja tarvittaessa koko menettelyn sääntöjenmukaisuuden toimivaltaisessa tuomioistuimessa, jonka on ratkaistava asia asianomaisen poissa ollessa.

78. Tämän riitauttamisen perusteena voi olla riittämättömyys epäiltyä tai syytettyä koskevan syytteen tulkkauksen laadussa, josta säädetään direktiivin 2010/64 5 artiklan 2 kohdassa. Tältä osin on muistutettava, että riittävän laadukkaalla tulkkauksella tarkoitetaan juuri tulkkausta, jonka avulla varmistetaan se, että nämä henkilöt tuntevat heitä vastaan vireillä olevan asian ja kykenevät käyttämään oikeuttaan puolustukseen kyseisen direktiivin 2 artiklan 8 kohdan mukaisesti.

79. Näin ollen pääasiassa nousee mielestäni esiin myös kysymys syytetyn oikeudesta saada tietoja häntä koskevasta syytteestä menettelyssä, jossa määrätään hänen poissa ollessaan mahdollisesti annettavasta asiaratkaisusta. Onko tarkemmin sanoen mahdollista korjata se, että syytettä koskevaa tiedonsaantioikeutta on tutkintavaiheessa loukattu, syytetyn poissa ollessa annetun tuomion yhteydessä? Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön tarkastelun perusteella minusta näyttää siltä, että vastaus on myöntävä.

80. Kuten direktiivin 2012/13 johdanto-osan 14 ja 41 perustelukappaleessa pääasiallisesti todetaan, direktiivin perustana ovat erityisesti perusoikeuskirjan 47 artiklassa määrätyt oikeudet ja sillä pyritään edistämään näitä oikeuksia. Erityisesti on todettava, että mainitun direktiivin 6 artiklan tavoitteena on varmistaa puolustautumisoikeuksien tehokas käyttö ja menettelyn oikeudenmukaisuus ja siinä vahvistetaan näin ollen nimenomaisesti perusoikeuskirjan 47 artiklassa vahvistetun tehokkaita oikeussuojakeinoja koskevan oikeuden osatekijä.[41] Sillä, ettei direktiivissä 2012/13 säännellä menettelytapoja, joilla sen 6 artiklassa säädetyt tiedot on annettava tiedoksi kyseiselle henkilölle, ei voida kuitenkaan haitata 6 artiklan tavoitteen saavuttamista.[42]

81. Tämä päämäärä edellyttää, että rikosoikeudellisen menettelyn kohteena oleva henkilö saa yksityiskohtaiset tiedot syytteestä niin hyvissä ajoin, että hän voi tehokkaasti valmistella puolustuksensa. Kyseinen päämäärä ja menettelyn moitteeton kulku edellyttävät lähtökohtaisesti – ja jollei erityisistä tai yksinkertaistetuista menettelyistä muuta johdu –, että tiedoksianto tapahtuu *viimeistään* silloin, kun kontradiktorinen käsittely syytteen asiasisällön arvioimiseksi tosiasiallisesti alkaa tuomioistuimessa, joka on toimivaltainen ratkaisemaan tämän asiasisällön.[43]

82. Sen lisäksi, että unionin tuomioistuin on määrittänyt ajankohdan, jona syytettä koskevat yksityiskohtaiset tiedot viimeistään on annettava tiedoksi, se on todennut, että juuri tällä samalla tiedoksiannolla syytetty *tai hänen avustajansa* saa tiedon teoista, joihin syytetyn väitetään syyllistyneen, ja niiden oikeudellisesta luokittelusta. Mahdollisuus saada nämä tiedot ja todisteet tietoon viimeistään kontradiktorisen käsittelyn alkaessa on olennainen, jotta kyseinen henkilö tai hänen avustajansa voi asianmukaisesti osallistua käsittelyyn kontradiktorisen periaatteen ja

[40] Direktiivin 2012/13 johdanto-osan 36 perustelukappaleen mukaan kyseiseen oikeuteen ei sisälly jäsenvaltioiden velvollisuutta säätää erityisestä muutoksenhakumenettelystä, erillisestä mekanismista tai valitusmenettelystä, jossa kyseinen laiminlyönti tai kieltäytyminen voidaan riitauttaa.

[41] Ks. tuomio 14.5.2020, Staatsanwaltschaft Offenburg (C-615/18, EU:C:2020:376, 70 ja 71 kohta). Unionin tuomioistuin on lisäksi todennut kyseisen tuomion 72 ja 73 kohdassa, että samoin kuin perusoikeuskirjan 47 artiklalla, joka riittää itsessään ja jota ei tarvitse täsmentää unionin oikeuden tai kansallisen oikeuden säännöksillä, jotta yksityiset saisivat oikeuden, johon he voivat vedota sellaisenaan, myös direktiivin 2012/13 6 artiklalla on katsottava olevan välitön vaikutus ja että näin ollen ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on toimivaltansa rajoissa toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet tämän 6 artiklan täyden vaikutuksen takaamiseksi.

[42] Tuomio 13.6.2019, Moro (C-646/17, EU:C:2019:489, 51 kohta).

[43] Ks. vastaavasti tuomio 5.6.2018, Kolev ym. (C-612/15, EU:C:2018:392, 90 ja 92 kohta).

menettelyllisen yhdenvertaisuuden periaatteen mukaisesti siten, että hän voi esittää näkemyksensä tehokkaasti.[44] Unionin tuomioistuin on lisäksi todennut, että joka tapauksessa riippumatta siitä, minä ajankohtana syytettä koskevat yksityiskohtaiset tiedot on toimitettu, syytetylle ja hänen avustajalleen on kontradiktorista periaatetta ja menettelyllisen yhdenvertaisuuden periaatetta kunnioittaen annettava riittävä aika tutustua näihin tietoihin sekä tilaisuus valmistella puolustus tehokkaasti, esittää mahdolliset huomautuksensa ja tarvittaessa esittää vaatimukset – erityisesti tutkintaa koskevat –, jotka heillä on kansallisen lainsäädännön nojalla oikeus esittää. Tämä merkitsee, että asian käsittely on tarvittaessa keskeytettävä ja sitä on lykättävä myöhempään ajankohtaan.[45]

83. Jos pääasiassa kyseessä olevan tilanteen tavoin syytettyä, joka ei ole saapunut suulliseen käsittelyyn, edustaa avustaja, jolle on hyvissä ajoin annettu yksityiskohtaiset tiedot syytteestä puolustuksen valmistelemiseksi, tällä on mahdollisuus osallistua tehokkaasti asian käsittelyyn riitauttamalla tarvittaessa toimen ja koko menettelyn sääntöjenmukaisuus sekä syytteen tosiseikat.

84. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että ensimmäisen kysymyksen toiseen osaan vastataan, että direktiivien 2010/64, 2012/13 ja 2016/343 säännöksiä yhdessä on tulkittava siten, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisissa olosuhteissa ne eivät ole esteenä sille, että menettelyä jatketaan vastaajan poissa ollessa, jos tämä ei puhu tai ymmärrä rikosoikeudellisessa menettelyssä käytettävää kieltä ja jos tulkkauksen epäasianmukaisen laadun vuoksi ei voida määrittää, onko hän tutkinnan aikana saanut tiedon rikoksesta, josta häntä epäillään ja johon häntä vastaan nostettu syyte perustuu, edellyttäen, että vastaajaa edustava avustaja voi riitauttaa toimen ja tarvittaessa koko menettelyn sääntöjenmukaisuuden tämän tiedonsaantioikeuden loukkauksen vuoksi. Direktiivin 2012/13 6 artiklaa, kun se luetaan perusoikeuskirjan 47 artiklan valossa, on tulkittava siten, että se ei ole esteenä sille, että yksityiskohtaiset tiedot syytteestä annetaan tiedoksi syytetyn, jonka poissa ollessa asia käsitellään, puolustusasianajajalle ennen kuin tuomioistuin aloittaa syytteen asiasisällön tutkimisen ja ennen kuin kontradiktorinen käsittely tuomioistuimessa alkaa, edellyttäen, että tuomioistuin toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet puolustautumisoikeuksien ja menettelyn oikeudenmukaisuuden kunnioittamisen takaamiseksi.

C Toinen ja kolmas kysymys

85. Toisin kuin ensimmäisessä ennakkoratkaisukysymyksessä, Unkarin hallituksen esittämät väitteet toisen ja kolmannen kysymyksen tutkittavaksi ottamisesta, jotka komissio on maininnut lähes samoin sanamuodoin, johtavat mielestäni siihen tulokseen, että kysymykset on jätettävä tutkimatta. Kun nimittäin otetaan huomioon tuomiosta Miasto Łowicz seuraavat seikat, ei mielestäni ole epäilystäkään siitä, että nämä kysymykset on jätettävä tutkimatta. Toinen ja kolmas kysymys ovat erityinen esimerkki sellaisista kysymyksistä, jotka unionin tuomioistuin on halunnut sulkea ennakkoratkaisumenettelyn ulkopuolelle tämän oikeussuojakeinon hengen ja tarkoituksen vastaisina, sillä tarkoituksena menettelyssä on, että unionin tuomioistuin ja kansallinen tuomioistuin antaisivat kumpikin toimivaltaansa noudattaen ratkaisun kansallisen tuomioistuimen käsiteltäväksi saatettuun konkreettiseen asiaan.

86. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee toisella ja kolmannella kysymyksellään unionin tuomioistuimelta lähinnä, onko SEU 19 artiklaa ja perusoikeuskirjan 47 artiklaa tulkittava siten, että ne ovat esteenä

[44] Ks. vastaavasti tuomio 5.6.2018, Kolev ym. (C-612/15, EU:C:2018:392, 93 kohta).

[45] Tuomio 13.6.2019, Moro (C-646/17, EU:C:2019:489, 53 kohta).

– kansalliselle järjestelmälle, jossa nimetään tuomioistuimen johtajat, jotka vastaavat tuomareiden työtehtävien määräämisestä, tuomareiden arvioinnista ja kurinpidollisten menettelyjen aloittamisesta ja jolla OBH:n puheenjohtajalle, joka on parlamentin edustajan nimeämä viranomainen, annetaan määräaikaista suoraa nimittämistä koskeva toimivalta, jolla kierretään viranhakumenettelyn ehtoja ja jossa jätetään huomiotta toimivaltaisten hallintoelinten mielipiteet

– sille, että kansallisessa palkkausjärjestelmässä säädetään tuomareiden palkasta, joka on alempi kuin syyttäjien palkka, ja että OBH:n puheenjohtaja ja tuomioistuinten johtajat myöntävät harkinnanvaraisesti erilaisia hyvin korkeita korvauksia verrattuna tuomareiden peruspalkkoihin, mikä mahdollisesti merkitsee sopimatonta vaikuttamista ja johtaa tuomioistuinten riippumattomuuden loukkaamiseen.

87. Jos unionin tuomioistuin vastaa näihin kysymyksiin myöntävästi, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii, onko tuomioistuinmenettelyssä kunnioitettu oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin.

88. On muistutettava, että SEUT 267 artiklassa määrätyn ennakkoratkaisupyynnön esittämisen perusteena ei ole neuvoa-antavien lausuntojen esittäminen yleisistä tai hypoteettisista kysymyksistä vaan oikeusriidan todelliseen ratkaisemiseen erottamattomasti liittyvä tarve, koska unionin tuomioistuimen tehtävänä ennakkoratkaisumenettelyssä on auttaa ennakkoratkaisua pyytänyttä tuomioistuinta ratkaisemaan siinä vireillä oleva oikeusriita. Ennakkoratkaisun on oltava tarpeen, jotta ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin voi ratkaista käsiteltäväkseen saatetun asian, ja juuri tämän edellytyksen täyttyessä kyseessä olevia ennakkoratkaisukysymyksiä voidaan pitää merkityksellisinä ja niistä voidaan esittää ennakkoratkaisupyyntö.[46]

89. Pääasiassa on kyse Ruotsin kansalaisen yksipuolisesta tuomiosta; asianomaiselle on tutkinnan aikana annettu tulkin avustuksella tiedoksi, että hän on syytettynä ampuma-aseita ja ampumatarvikkeita koskevan Unkarin lainsäädännön rikkomisesta. Koska ennakkoratkaisua pyytäneellä tuomioistuimella on epäilyksiä kansallisten rikosprosessuaalisten sääntöjen yhteensopivuudesta, se tiedustelee unionin tuomioistuimelta tulkkausta koskevan oikeuden ja henkilön oikeuden, joka koskee tietojen saantia häntä koskevasta syytteestä, ulottuvuudesta sellaisessa erityisessä asiayhteydessä, jossa syytetty ei ole saapunut suulliseen käsittelyyn, vaan häntä edustaa avustaja, mikä edellyttää direktiivien 2010/64, 2012/13 ja 2016/343 useiden säännösten tulkintaa.

90. Näissä olosuhteissa vastaukset, jotka unionin tuomioistuimen odotetaan antavan sitä, että OBH:n puheenjohtajalla on tuomioistuinten johtajien määräaikaista suoraa nimittämistä koskeva toimivalta,[47] ja tuomareiden palkkausta koskevan kansallisen lainsäädännön yhteensopivuudesta unionin oikeuden – tässä tapauksessa SEU 19 artiklan, luettuna yhdessä perusoikeuskirjan 47 artiklan kanssa – kanssa, eivät täytä edellä mainittua välttämättömyyskriteeriä.[48] Toisin sanoen pääasia ei koske millään tavoin Unkarin tuomioistuinjärjestelmää – jonka tietyt piirteet

[46] Ks. vastaavasti tuomio 3.7.2014, Da Silva (C-189/13, ei julkaistu, EU:C:2014:2043, 36 kohta) ja tuomio Miasto Łowicz (44 ja 45 kohta).

[47] Huomautan, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen epäilyt tuomioistuinten nimitysten sääntöjenmukaisuudesta koskevat erityisesti Fővárosi Törvényszékin (Budapestin alioikeus, Unkari) puheenjohtajan virkaan nimittämistä ilman, että olisi väitetty, että viimeksi mainittu voisi joutua Pesti Központi Kerületi Bíróságiin määrättynä osallistumaan mainitussa tuomioistuimessa käytävään rikosoikeudelliseen menettelyyn.

[48] Ks. vastaavasti määräys 6.10.2020, Prokuratura Rejonowa w Słubicach (C-623/18, ei julkaistu, EU:C:2020:800).

ovat omiaan vaarantamaan tuomioistuinten ja erityisesti ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen riippumattomuuden, kun se panee täytäntöön unionin oikeutta – kokonaisuudessaan.

91. Se, että pääasian ja perusoikeuskirjan 47 artiklan välillä voi olla konkreettinen yhteys – tai pääasian ja SEU 19 artiklan välillä laajempikin yhteys – ei riitä täyttämään välttämättömyyskriteeriä. Näiden määräysten tulkinnan, sellaisena kuin sitä on pyydetty toisessa ja kolmannessa kysymyksessä, on lisäksi oltava objektiivisesti tarpeen ratkaisun antamiseksi ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa; nyt käsiteltävässä asiassa näin ei ole. Ei ole osoitettu, millä tavoin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin voisi joutua näiden määräysten tulkintaan perustuvien ohjeiden mukaisesti tekemään näiden kysymysten sisällön perusteella päätöksen, jota pääasian ratkaiseminen edellyttää. [49]

92. Lisäksi on todettava, että vaikka unionin tuomioistuin on jo katsonut, että sellaisten unionin oikeuden menettelysäännösten tulkintaa koskevat ennakkoratkaisukysymykset voitiin ottaa tutkittaviksi, joita asianomaisen ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on sovellettava antaakseen tuomionsa, nyt käsiteltävässä asiassa esitetyillä toisella ja kolmannella kysymyksellä ei ole tällaista ulottuvuutta. Lisäksi on todettava, että unionin tuomioistuimen vastaus mainittuihin kysymyksiin ei myöskään olisi omiaan antamaan ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle unionin oikeuden tulkintaa, jonka avulla se voi ratkaista kansallisen oikeuden menettelyllisiä kysymyksiä ennen kuin sen on mahdollista ratkaista käsiteltäväkseen saatetun oikeusriidan asiakysymys. Tässä tapauksessa mainitut kysymykset eivät siis koske sellaista unionin oikeuden tulkintaa, joka on objektiivisesti tarpeen mainitun pääasian ratkaisemiseksi, vaan ne ovat luonteeltaan yleisiä ja ne on näin ollen jätettävä tutkimatta. [50]

D Viides kysymys

93. Viidennellä kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy pääasiallisesti, onko SEU 19 artiklan 1 kohtaa, perusoikeuskirjan 47 artiklaa ja SEUT 267 artiklaa tulkittava siten, että ne ovat esteenä kansalliselle säännöstölle, jossa sallitaan kurinpitomenettelyn aloittaminen tuomaria vastaan sen perusteella, että tämä on esittänyt unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön. Sekä Unkarin hallitus että komissio ovat vaatineet, että tämä kysymys on jätettävä tutkimatta, ja tähän päätelmään on mielestäni mahdollista yhtyä puhtaasti oikeudellisin perustein huolimatta ennakkoratkaisupyynnön esittämisen jälkeisistä – lievästi ilmaisten – erityisen vaikeista ja valitettavista olosuhteista.

94. On nimittäin selvää, että Fővárosi Törvényszékin puheenjohtaja antoi 25.10.2019 toimen, jolla aloitettiin kurinpitomenettely ennakkoratkaisua pyytänyttä tuomaria vastaan, mikä oli ensimmäinen vaihe prosessissa, joka johti asian saattamiseen menettelyn tosiasiallisesta aloittamisesta ja kurinpitoseuraamuksen määräämisestä päättävän kurinpitotuomioistuimen käsiteltäväksi. Edellä mainitun toimen sanamuodon mukaan ennakkoratkaisua pyytänyttä tuomioistuinta arvostellaan siitä, että se on

– yhtäältä loukannut tuomarin ammatin arvoa muun muassa Kúrian ratkaisun, jossa ennakkoratkaisupyyntö todetaan lainvastaiseksi, perusteella (tuomareiden oikeudellisesta asemasta ja palkkauksesta annetun lain 105 §:n b kohta);

[49] Ks. vastaavasti tuomio Miasto Łowicz (48 ja 52 kohta) ja 6.10.2020 annettu määräys Prokuratura Rejonowa w Słubicach (C-623/18, ei julkaistu, EU:C:2020:800, 30 kohta).

[50] Ks. tuomio Miasto Łowicz (50, 51 ja 53 kohta).

– toisaalta jättänyt noudattamatta tuomarin tehtävään liittyviä velvollisuuksia, koska Kúrian päätöksestä seurasi, että tiettyjä ylimpiä tuomiovallan käyttäjiä vastaan esitettyjen henkilökohtaisten väitteiden vuoksi kyseessä olevaan tuomariin oli sovellettava esteellisyysperustetta ja että asianomaisen henkilön olisi pitänyt ilmoittaa tämä jääväysperuste tuomioistuimen puheenjohtajalle eikä jatkaa tuomarina pääasiassa (tuomareiden oikeudellisesta asemasta ja palkkauksesta annetun lain 105 §:n a kohta).

95. Fővárosi Törvényszékin puheenjohtaja peruutti 22.11.2019 eli neljä päivää täydentävän ennakkoratkaisupyynnön esittämisen jälkeen kurinpitomenettelyn aloittamista koskevan toimen, minkä seurauksena menettely päätettiin, sillä perusteella, että vaikka hänellä oli kyseisen tuomioistuimen puheenjohtajana velvollisuus aloittaa kurinpitomenettely, lainkäyttövallan intressit edellyttivät vastedes kyseisen aloitteen peruuttamista.

96. Kuten edellä on todettu, unionin tuomioistuin voi kieltäytyä ratkaisemasta kansallisen tuomioistuimen esittämän ennakkoratkaisukysymyksen ainoastaan silloin, kun on ilmeistä, että pyydetyllä unionin oikeuden säännösten ja määräysten tulkitsemisella ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen, jos ongelma on luonteeltaan hypoteettinen taikka jos unionin tuomioistuimella ei ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin. [51]

97. Tältä osin on todettava, että pääasia, jonka yhteydessä unionin tuomioistuimelta on pyydetty ennakkoratkaisua, ei koske kurinpitomenettelyn aloittamista ennakkoratkaisua pyytänyttä tuomaria vastaan eikä se myöskään koske tuomioistuinlaitoksen jäsenten asemaa tai siitä annetun lain säännöksiä, jotka liittyvät tuomareiden kurinpitojärjestelmään. Lisäksi on kiistatonta, että kurinpitomenettelyn aloittamista koskeva toimi peruutettiin ja menettely päätettiin. Tässä yhteydessä unionin tuomioistuimelle esitetty viides ennakkoratkaisukysymys ei koske sellaista unionin oikeuden tulkintaa, joka vastaisi pääasian ratkaisemiseen erottamattomasti liittyvään tarpeeseen, ja vastaamalla siihen unionin tuomioistuin antaisi neuvoa-antavan lausunnon yleisluonteisista tai hypoteettisista kysymyksistä, kuten unkarilaisten tuomareiden mahdollisista psykologisista reaktioista Kúrian tuomion perusteella aloitettavaan kurinpitomenettelyyn tulevaisuudessa esitettävien ennakkoratkaisupyyntöjen osalta. Viides ennakkoratkaisukysymys on näin ollen jätettävä tutkimatta. Kun otetaan huomioon sellaisen päätöksen luontainen vakavuus, joka koskee kurinpitomenettelyn aloittamista tuomaria vastaan sen perusteella, että tämä on esittänyt ennakkoratkaisupyynnön, mielestäni on kuitenkin välttämätöntä, että unionin tuomioistuin palauttaa tuomiossaan mieleen asiassa Miasto Łowicz annetun tuomion 55–59 kohdan toimivaltaisten kansallisten viranomaisten ohjeistamiseksi ja tämänkaltaisten toimien toistumisen ehkäisemiseksi. [52]

98. Ollakseni perusteellinen tehtävässäni, joka on unionin tuomioistuimen avustaminen, tarkastelen kuitenkin lyhyesti sitä mahdollisuutta, että viides ennakkoratkaisukysymys voitaisiin ottaa tutkittavaksi. Näin ollen on mahdollista tarkastella täydentävää ennakkoratkaisupyyntöä jakamattomana kokonaisuutena, jossa neljäs ja viides kysymys liittyvät toisiinsa niin läheisesti, ettei niitä voida erottaa toisistaan. Näillä kysymyksillä ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyrkii selvittämään, voiko se unionin oikeuden nojalla ratkaista pääasian soveltamatta Kúrian

[51] Tuomio 19.11.2019, A. K. ym. (Ylimmän tuomioistuimen kurinpitojaoston riippumattomuus) (C-585/18, C-624/18 ja C-625/18, EU:C:2019:982, 97 ja 98 kohta).

[52] On muistutettava, että julkisasiamies Geelhoed totesi 9.12.2003 esittämässään ratkaisuehdotuksessa komissio v. Italia (C-129/00, EU:C:2003:656), että kansalliset tuomioistuimet ”toimivat samalla sekä takuuna että vastavoimana jäsenvaltion sisällä silloin, kun valtion muut toimielimet eivät noudata perustamissopimukseen perustuvia velvoitteitaan”.

tuomiota ja sisällyttää ennakkoratkaisun siihen ilman, että sen tarvitsee pelätä, että juuri tähän tuomioon perustuva kurinpitomenettely aloitetaan uudelleen, koska kokonaisuus on prosessuaalinen ongelma, joka on ratkaistava heti menettelyn aluksi.

99. Korostettakoon tässä yhteydessä, että tuomion Miasto Łowicz 51 kohdassa käytetylle ilmaisulle ”kansallisen oikeuden menettelylliset kysymykset” on tunnusomaista, että se on tarkoituksenmukaisen yleisluonteinen, koska ilmaisun ”kysymykset” – ilmaisun ”säännökset” sijaan – valinta on todennäköisesti osoitus unionin tuomioistuimen halusta tulkita SEUT 267 artiklaan perustuvaa välttämättömyyskriteeriä tietyllä joustavuudella. Tämä ilmaisu voi siis kattaa kaikki kysymykset, jotka eivät kuulu riidan asiaratkaisun alaan mutta jotka liittyvät riitaan välillisesti, vaikka ne eivät kuuluisi tiukasti sellaisen lain tai oikeuskäytännön soveltamiseen, joka koskee kanteen nostamista toimivaltaisessa tuomioistuimessa, oikeudenkäynnin kulkua, sen lopputulosta ja muutoksenhakukeinoja. [53]

100. Näissä olosuhteissa unionin tuomioistuimen vastaus neljänteen ja viidenteen kysymykseen, kun niitä tarkastellaan yhdessä, on mielestäni omiaan antamaan ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle unionin oikeuden tulkinnan, jonka avulla se voi ratkaista kansallisen oikeuden menettelyllisen kysymyksen, ennen kuin sen on mahdollista ratkaista käsiteltäväkseen saatetun oikeusriidan asiakysymys. Nyt esillä olevassa asiassa tämä kysymys koskee edellytyksiä, joiden täyttyessä pääasiassa kyseessä olevaa rikosoikeudellista menettelyä voidaan jatkaa sen jälkeen, kun unionin tuomioistuin on antanut tuomion, jossa vastataan ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevaan päätökseen, joka on etukäteen todettu lainvastaiseksi – myös kurinpitomenettelyn aloittamiseen ennakkoratkaisua pyytänyttä tuomaria vastaan johtaneella – ylimmän kansallisen tuomioistuimen tuomiolla. Jos unionin tuomioistuin päättää ottaa viidennen kysymyksen tutkittavaksi, vastaus aineelliseen kysymykseen sisältyy mielestäni selvästi tuomion Miasto Łowicz 55–59 kohtaan.

V Ratkaisuehdotus

101. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa Pesti Központi Kerületi Bíróságille seuraavasti:

1) Kun on kyse kansallisen oikeuden säännöksistä, jotka koskevat sellaisen ylimääräisen muutoksenhaun käyttämistä, jolla pyritään yhdenmukaistamaan kansallista oikeutta ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen vastaisesti, SEUT 267 artiklaa on tulkittava siten, että se on esteenä sellaisten kansallisten sääntöjen soveltamiselle, joiden nojalla ylempi tuomioistuin, jonka käsiteltäväksi asia on saatettu, voi todeta kyseisen päätöksen lainvastaiseksi tämän vaikuttamatta kyseisen päätöksen oikeusvaikutuksiin pääasian käsittelyn keskeyttämisen ja ennakkoratkaisumenettelyn jatkamisen osalta sillä perusteella, että ennakkoratkaisukysymykset eivät ole välttämättömiä asian ratkaisemiseksi ja niillä vaaditaan toteamaan, ettei kansallinen oikeus ole yhteensoveltuva unionin oikeuden

[53] Tämä tilanne poikkeaa varmasti tilanteesta, jossa unionin tuomioistuin on jo katsonut, että sellaisten unionin oikeuden ”menettelysäännösten” tulkintaa koskevat ennakkoratkaisukysymykset voitiin ottaa tutkittaviksi, joita asianomaisen ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on sovellettava antaakseen tuomionsa, kuten tuomion Miasto Łowicz 50 kohdassa muistutetaan. On tärkeää todeta, että unionin tuomioistuin on katsonut, että SEUT 267 artiklan toisessa kohdassa oleva ilmaus ”antaa päätös” kattaa kokonaisuudessaan ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen antamaan ”ratkaisuun johtavan menettelyn”, ja sitä on näin ollen tulkittava laajasti, jotta voidaan välttää lukuisten menettelyllisten kysymysten tutkimatta jättäminen ja se, ettei unionin tuomioistuin voi antaa niitä koskevaa tulkintaa eikä voi arvioida kaikkien niiden unionin oikeuden säännösten tulkintaa, joita kansallisen tuomioistuimen on sovellettava (tuomio 28.2.2019, Gradbeništvo Korana (C-579/17, EU:C:2019:162, 35 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

kanssa. Unionin oikeuden ensisijaisuus edellyttää, että kansallinen tuomioistuin jättää soveltamatta näitä sääntöjä ja tuomioistuinratkaisuja, joilla kyseiset säännöt pannaan täytäntöön.

2) Oikeudesta tulkkaukseen ja käännöksiin rikosoikeudellisissa menettelyissä 20.10.2010 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/64/EU 2, 3 ja 5 artiklaa on tulkittava siten, että niissä velvoitetaan jäsenvaltiot varmistamaan epäiltyjen tai syytettyjen, jotka eivät puhu tai ymmärrä rikosoikeudellisen menettelyn kieltä, mahdollisuudesta valittaa tulkkauksesta, joka ei ole ollut riittävän laadukasta, jotta he voisivat tuntea heitä vastaan vireillä olevan asian ja kykenisivät käyttämään oikeuttaan puolustukseen. Direktiivin 2010/64 5 artiklan 2 kohdassa ei edellytetä, että jäsenvaltiot perustavat tarvittavan pätevyyden omaavien itsenäisten kääntäjien ja tulkkien rekisterin.

3) Direktiivin 2010/64, tiedonsaantioikeudesta rikosoikeudellisissa menettelyissä 22.5.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/13/EU ja eräiden syyttömyysolettamaan liittyvien näkökohtien ja läsnäoloa oikeudenkäynnissä koskevan oikeuden lujittamisesta rikosoikeudellisissa menettelyissä 9.3.2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/343 säännöksiä yhdessä on tulkittava siten, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisissa olosuhteissa ne eivät ole esteenä sille, että menettelyä jatketaan vastaajan poissa ollessa, jos syytetty ei puhu tai ymmärrä rikosoikeudellisessa menettelyssä käytettävää kieltä ja jos tulkkauksen epäasianmukaisen laadun vuoksi ei voida määrittää, onko hän tutkinnan aikana saanut tiedon rikoksesta, josta häntä epäillään ja johon häntä vastaan nostettu syyte perustuu, edellyttäen, että vastaajaa edustava avustaja voi riitauttaa toimen ja tarvittaessa koko menettelyn sääntöjenmukaisuuden tämän tiedonsaantioikeuden loukkauksen vuoksi. Direktiivin 2012/13 6 artiklaa, kun se luetaan Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklan valossa, on tulkittava siten, että se ei ole esteenä sille, että yksityiskohtaiset tiedot syytteestä annetaan tiedoksi syytetyn, jonka poissa ollessa asia käsitellään, puolustusasianajajalle ennen kuin tuomioistuin aloittaa syytteen asiasisällön tutkimisen ja ennen kuin kontradiktorinen käsittely tuomioistuimessa alkaa, edellyttäen, että tuomioistuin toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet puolustautumisoikeuksien ja menettelyn oikeudenmukaisuuden kunnioittamisen takaamiseksi.